

vrede

BEWAPENINGSWEDLOOP

MAANDBLAD VOOR INTERNATIONALE POLITIEK EN VREDESPROBLEMEN

21ste jrg. - nr. 173 - MEI 1978

vrede

„Vrede“ Studie- en informatiecentrum voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek v.z.w.

Maandblad - 10 nummers per jaar

REDACTIE-BEHEER PUBLICITEIT :

Onderbergen 51 - 9000 Gent
Prk : 000-0956015-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent
Tel. 091/ 23.82.52

LEESGELD :

300 fr. per jaar
30 fr. per nummer.
Voor Nederland : 25 fl.

STEUNABONNEMENT : 500 fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :

Michel Vanderborgh
Beukendreef 10a
9401 POLLARE

REDACTIE :

Theo Baillieux, Jo De Schuyter, Nadine Crappé, Jules Verhelst, Luk Kongs, Chantal De Smet, Ernst Gülicher, Katrien Steel, Michel Tanret, Filip De Paepe, Griet Marechal, Jan Verwest, Paula Burghgraeve, Wilfried De Vlieghere, Brigitte Van Maele, Herman Tallon, Eline Elia, Philip Desmotte, Luk Vermeire.

MEDEWERKERS :

Jan Van Calsteren, Robert De Gendt, Frank Beke, Ward Ruyslinck, Willy Courteaux, Ignas Lindemans, Eric Huisens, Yves Van de Steen, Janine De Rop, Staf Schmidt, Walter Weydt, Jos Wolles, Cyriel Verleyen, Freddy Tack, Rik Denys, Tron Colpaert, Robert Braet, Alfons Goossens (Goaf), Luc Zeebroeck, Krista Dumolin, René Morlion, enz., enz. Centrum voor UNO-Recht (V.U.B.), Centrum voor Latijns-Amerika (Roermond), Freddy Vermeulen (Mafke).

HOOFDREDAKTEUR :

André De Smet.

ABONNEMENTENDIENST :

Lotty Verwest, Monique Verstrante.

Overname van artikels en tekeningen is toegelaten mits bronvermelding en toezending van een presentemplaar.

„Vrede“ wil de spreekbuis zijn van al diegenen die - door degelijke informatie of voorstellen - een bijdrage willen brengen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op de medewerking van al diegenen die hiertoe kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoorden dan ook niet noodzakelijkerwijze aan het standpunt van de redactie.

OFFSET DRUK :

Beschutte Werkplaats, Landegem.

Voorpagina : tekening van Frans Masereel. Te verkrijgen als poster door storting van 100 fr. plus 20 fr. verzendingskosten (port en rol) door overschrijving op Prk. 000-0956015-80 van Vrede v.z.w. - Gent.

INHOUD

	Blz.
EDITORIAAL	3
De beslissing van Carter een winstpunt ?	3
OP DE UITKIJK	4
Kanonnen in plaats van boter	4
ONTWAPENEN OM TE OVERLEVEN	5
Bewapening en ontwapening vandaag	5
PARLEMENTAIRE TRIBUNE	9
De neutronenbom in het parlement	9
Parlementairen tegen neutronenbom	9
VERENIGDE STATEN	11
De Amerikaanse mijnwerkers : meer dan honderd jaar klassenstrijd	11
LATIJS-AMERIKA	14
Carmen Castillo, de stem van het Chileense vrouwenverzet !	14
MIDDEN-OOSTEN	15
Verdeeldheid	15
DOKUMENT	18
Bewapening en ontwapening vandaag	18
De bewapening in de wereld	18
AFRIKA	25
Angola	25
Door onafhankelijk Angola... ..	25
MENS EN MAATSCHAPPIJ	27
Met alle geweld	27
BINNENLAND	30
Zigeuners, democratie en vrede... ..	30
UIT-DE-PERS	31
VREDESINITIATIEVEN	32
„Ontwapenen om te overleven“	32
Allen te Brussel op zondag 7 mei	32
Informatie over de betoging	32
INFORMATIE OF CENSUR	33
VREDEFONDS	33
TE ZOT OM LOS TE LOPEN	35
AANVULLENDE KORTE BERICHTJES	

EDITORIAAL

DE BESLISSING VAN CARTER EEN WINSTPUNT ?

De verklaring van President Carter om de vervaardiging van de neutronenbom op te schorten werd met gemengde gevoelens onthaald. Het ligt natuurlijk voor de hand dat deze stellingname op een verschillende wijze wordt geïnterpreteerd. Om hier een degelijk inzicht op te hebben lijkt het ons wel nuttig een alle gegevens te bekijken en de recente gebeurtenissen op een rijtje te plaatsen. Op het ogenblik dat Carter het inzicht van de Verenigde Staten bekend maakte de neutronenbom te vervaardigen voegde hij er aan toe dat de beslissing om hier toe over te gaan in hoofdzaak zou afhangen van zijn NAVO partners. De reden hiervoor was tweeledig. Vooreerst omdat, volgens de strategen van het Pentagon, de neutronenbom slechts waardevol is in Centraal Europa gezien het door de NAVO top nu eenmaal als een vaststaand feit wordt aanzien dat het Warschaupakt een tankoverval voorziet. De neutronenbom zou dus hun ideaal wapen zijn om dit te bestrijden. Volgens dit schema is het opslaan van neutronenbommen in West-Europa onontbeerlijk en dus een akkoord van de West-Europese landen wettelijk. Twaadens wenste Carter de Europese NAVO-landen bij een beslissing te betrekken om hun zodoende mede de verantwoordelijkheid te doen dragen.

Aan de vooravond van de Speciale UNO-zitting voor ontwapening, die eind mei te New York zal plaats grijpen, was President Carter er evenmin happig op „alleen" aan de schandpaal te worden gespijkerd door voordien het besluit te nemen om de neutronenbom op stapel te zetten. De heftige reactie van een belangrijk aantal wetenschappers aangevuld met de toenemende druk van de openbare opinie tegen dit „onmenselijk vernietigingswapen" zijn natuurlijk niet vreemd geweest aan deze beslissing. Deze lagen zeker aan de basis van de onzekere en twijfelachtige houding van de politieke verantwoordelijken in alle West-Europese landen. Daar waar de conservatieve krachten, o.m., de C.S.U. van Strauss en de C.D.U. van Kohl in West-Duitsland, onvoorwaardelijke voorstanders van de koude oorlogspolitiek, gisteren zoals vandaag de vervaardiging en het opslaan van dit wapen toejuichen, bleken de sociaal democratische regeringsleiders minder geneigd hun openbare opinie tegen de bonst te stuiten en verkoren de zaak op de lange baan te schuiven. Sommigen onder hen zagen er wel brood in om dit monsterwapen als een chantagemiddel bij onderhandelingen op de tafel te leggen maar men kon zich wel afvragen of zij wel zelf aan een dergelijk argument enige ernstige waarde achtten.

Zou het mogelijk zijn dat zij gedacht hebben dat hun tegenpartij, die men ons nochtans zo monsterachtig mogelijk voorstelt, dan toch zo naïef zouden zijn ? Heeft de ervaring ons ook niet geleerd, na een niet zo lange periode, dat ook aan de „andere kant" een dergelijk wapen zou kunnen vervaardigd worden ? Alles bij elkaar had dit voor gevolg dat een beslissing steeds tot later werd verschoven en de West-Europese partners uiteindelijk de bal, d.w.z. het nemen van de uiteindelijke beslissing, naar President Carter terugpeelden, die hierop het besluit nam de aanmaak voorlopig uit te stellen.

Uitstel betekent natuurlijk geen afstel. Het zwaard van Damocles blijft dus over ons hoofd hangen. Wanneer we het als een heil zwaaienden, en alles wijst er op, dat de druk van de openbare opinie zwaar heeft doorgewogen op Carters beslissing, dan mag eveneens niet uit het oog verloren worden dat met het „uitstel" ook in zekere mate een demobilisatie van de openbare opinie wordt nagestreefd. Waakzaamheid en de voortzetting van de akte tegen de neutronenbom zijn dus meer dan ooit geboden. Tot een definitieve beslissing.

Dat hiervoor redenen zijn wordt duidelijk wanneer men weet dat in sommige kringen, door de ene bewust en door de andere te goeder trouw, argumenten worden naar voor gebracht die de reeds genoemde chantage politiek, d.w.z. het gebruik van de neutronenbom aan de onderhandelings tafel, in zekere mate gaan vervoegen. Zo wordt vandaag met veel trommangeroffel over een Russische SS 20 raket gepraat die eigenlijk nog veel erger zou zijn dan de neutronenbom. Dat deze campagne wordt geleid en aangewakkerd door groepen als IKOVE en Amada, die hiermede het standpunt van Peking bijtreden die zelfs de beslissing van Carter betreunde, stemt tot nadenken. Spreken zij hier niet dezelfde taal van een Strauss, Luns, VDB n.a. sabelslepers die

men zeker geen vredesduiven kan noemen ?

We kennen de verzuchting van sommige vrienden die, in naam van een zogezegde objectiviteit, het steeds onontbeerlijk achten gelijktijdig en met overveel kracht in twee richtingen te slaan. We kennen ook de druk waaraan ze moeten weerstaan o.m. wanneer steeds en altijd maar wordt herhaald dat de campagne tegen de neutronenbom een Sovjet-initiatief is.

We hebben echter evenmin Amerikanen als Russen nodig om ons een oordeel te vormen. We weten reeds lang wat achter bepaalde perskampagnes kan steken en moeten dus wel de moed hebben een kat een kat te noemen. We weten evengoed als wie dat de Sovjetunie een ontzaglijke militaire macht vertegenwoordigt, die eventueel als de Amerikaanse stuk voor stuk moet ontmanteld worden, maar staan er verbaasd bij te kijken dat plots als tegenhanger van de neutronenbom de zogezegde SS 20 wordt bovengehaald. We denken hierbij aan een uitgebreide bijdrage van L. Wecke, directeur van het Studiecentrum voor vredesvraagstukken te Nijmegen over „Nieuwe wapens" waarbij deze beruchte SS 20 zelfs niet werd vermeld en de veel besproken Backfire een nieuw oud wapen wordt genoemd.

We denken aan gezaghebbende en gespecialiseerde sprekers op de Conferentie van Niet-Gouvernementale Organisaties te Genève die hiervan geen gewag maakten. Antwoorde Prof. Niesing van het Centrum voor Polemologie van de VUB, aan wie Humo op 20.5 de vraag stelde of de Sovjets met die SS 20 nu voorlopig liggen op de Amerikanen niet het volgende „In het geheel niet, de Amerikanen hebben een gelijkaardige raket de Mark 12, ook zo'n superraket die vanop duizenden kilometer afstand nog tot op 200 meter nauwkeurig is : uit te rusten met meervoudige of bijsturende koppen. De SS 20 kun je daar ook mee uitrusten maar de Sovjets zitten met die dingen nog maar in het stadium van de proefnemingen". Dat men ons niet verkeerd begrijpe of ons zaken wil doen zeggen die wij niet bedoelen. Wij zijn even harde tegenstanders van de SS 20 als van de Mark 12 of om het even welk wapen.

Ons gaat het hier om de openbare opinie op haar hoede te stellen voor een handige opgezette campagne om door het poneren van een soort verkeerd voorgestelde „wafelijzerpolitiek" gewild of ongewild de strijd tegen de neutronenbom af te zwakken. L. Troch heeft zeker gelijk wanneer hij in De Standaard, naar aanleiding van de recente toespraak van President Carter schrijft „Carter had het o.m. over de functionele gelijkwaardigheid die de Russen in de jongste tien jaar hebben verworven. Op de vraag welke betekenis men in dit verband aan functioneel moet geven kwam als antwoord dat de Sovjets met hun strategische wapens thans alles kunnen doen. Dit komt er feitelijk op neer de pariteit van beide supermogendheden te erkennen. Maar zoals de meeste Amerikanen is Carter niet bereid de Russen die pariteit als hun goed recht te gunnen. De twee tegenstanders beschikken over ongeveer hetzelfde militair potentieel maar de Russen mogen niet doen wat zij kunnen doen, terwijl de Amerikanen het als normaal beschouwen alles te mogen doen wat in hun vermogen ligt". Is het eigenlijk niet daar waar de schoen wringt ? Is het niet deze zienswijze die steeds een nieuw elan geeft aan de bewapeningswedloop ? Is het niet tijd dat wordt ingezien dat, wanneer er reeds voldoende wapens opgestapeld liggen om de wereld ettelijke malen te vernielen het niet meer nodig is, van om het even welke kant, steeds nieuwe en beter geperfectioneerde wapens te vervaardigen en zodoende de bewapeningswedloop steeds verder op te jagen ? Ook om die reden moeten we er alles op zetten om de vervaardiging van de neutronenbom, dit nieuwe moorddadig wapen, te verhinderen.

Wij weten vanzelfsprekend dat dit niettemin slechts een aspect is van het geheel. Omdat we geen dagnormers zijn en voldoende realiteitszin hebben achten we het onontbeerlijk dat alle aspecten dienen te worden aangepakt, de nodige druk moet worden uitgeoefend, opdat op het vlak van de Saltbesprekingen, de MBFR onderhandelingen te Wenen en in de Ontwapeningsconferentie te Genève resultaten zouden worden geboekt.

Het is een vaststaand feit dat de Speciale UNO-zitting van mei a.k. te New York hieraan een nieuw elan kan geven.

In dit perspectief is de campagne van het O.C.V. „Ontwapenen om te Overleven" van een ontzaglijk belang. De betoging van zondag 7 mei zal hier zeker een belangrijke mijlpaal zijn doch mag niet het einde maar het begin zijn van de inzet van de openbare opinie.

A.O.S.

KANONNEN IN PLAATS VAN BOTER

Om zich een beter beeld te geven van het onzinnige van de bewapeningswedloop is het steeds interessant met enkele vergelijkingen rekening te houden.

Uit de UNO statistieken blijkt dat 800 miljoen mensen in de wereld noch lezen, noch schrijven kunnen. Een half miljard lijden permanent honger. Deskundigen hebben berekend dat voor elke 100 miljard dollar die aan bewapening worden uitgegeven het volgende tot stand kan gebracht worden :

- 300 thermische elektrische centrales met een vermogen van 12.000 kwv elk, of
- 300 olieraffinaderijen die elk 3.250.000 ton aardolie per jaar kunnen verwerken, of
- 100 kunstmestfabrieken, of
- 200 synthetische rubberfabrieken met een capaciteit van 25.000 ton elk, of
- 1.600 suikerfabrieken die jaarlijks zoveel suiker kunnen voortbrengen als er in 1958 in de hele wereld werd geproduceerd.

VOOR SOCIALE DOELEINDEN

- 1 B-1 bommenwerper, ongeveer 80 miljoen dollar, is gelijk aan 16 ziekenhuizen.
- 1 atoomduikboot (type trident), ongeveer 1.500 miljoen dollar, staat gelijk met 416 schoolgebouwen.
- 1 interkontinentale raket M-X, waarde van 15 tot 25 miljoen dollar, is gelijk aan 500 ledokalen.
- 1 vliegdekschip, waarde 900 miljoen dollar, is gelijk aan 90.000 woningen.
- 1 Leopard 2 tank vertegenwoordigt de waarde van 36 driekamerwoningen.
- 1 Lanceer-raketinstallatie kost evenveel als voor het onderhoud van 37.000 studenten gedurende 1 jaar nodig is.
- De kostprijs van een oefening met een tank-batalion is even groot als wat nodig is voor de bouw van 28 kinderscholen.

ZIEKTE EN ONDERONTWIKKELING BESTRIJDEN

Om een ziekte als de malaria uit te roeien heeft men ongeveer 450 miljoen dollar nodig wat overeenkomt met omstreeks de helft van wat door de mensheid jaarlijks aan de bewapeningswedloop wordt uitgegeven.

Om honger, analfabetisme en de meest gevaarlijke ziekten uit te roeien, zou ongeveer 22 miljard dollar nodig zijn. In de loop van de jongste twintig jaar werd ongeveer 5.500 miljard dollar uitgegeven voor militaire doeleinden. Ter vergelijking zij gezegd dat het totale bedrag van de economische ontwikkelingshulp via de staatskanalen in 1976 nog geen 10 miljard bedroeg. Een beperking van de militaire uitgaven zou dus volstaan om in een minimum van tijd de economie van de ontwikkelingslanden van Azië, Afrika en Latijns-Amerika op het peil te brengen van de ontwikkelde industriële staten.

VERSPILLING

Ruim vijftig miljoen personen maken deel uit in de verschillende landen van de wereld van de krijgsmacht. Nog eens vijftig miljoen werken op een of andere wijze voor militair

doeleinden. Vijftig procent van de wetenschapsmensen staan in voor opzoeken voor militaire doeleinden en gebruiken hiervoor 40 procent van de middelen die in de wereld voor research worden uitgetrokken. Werklieden tewerkgesteld in de wapenindustrie zijn bovendien vakbekwame arbeiders die bij een vrede-economie een belangrijke rol zouden vervullen.

WIE HEEFT ER BAAT BIJ ?

De militaire conflicten betekenen niet alleen voor de volkeren een onaanvaardbaar verlies aan mensenlevens en ellende, maar zijn eveneens voor de regeringen en de maatschappij een onschatbaar verlies aan produktiekrachten. Wij spreken hierbij dan nog niet van de materiële schade. Later blijft er echter ook het efflozen van een enorme staatschuld aan renten en pensioenen aan de oorlogsveteranen, weduwen en wezen. Zo weet men b.v. dat de oorlog in Vietnam op zijn minst een halve eeuw op de staatsbegroting van de V.S. zal doorwerken.

Het moderne wapentuig veroudert buitengewoon snel. De levensduur van een vliegtuig of raket wordt maximum op 5 à 7 jaar geschat. Een jachtvliegtuig kostte ten tijde van de tweede wereldoorlog ongeveer 53.000 dollar. Vandaag kan dit reeds lopen tot 18 miljoen dollar.

In de jaren '40 bedroeg de prijs van een bommenwerper 218.000 dollar, in 1972 was dit reeds 30 miljoen dollar, maar de prijs van de B-1 zou nu al 80 miljoen dollar bedragen.

HET MILITAIR INDUSTRIEEL KOMPLEX

De moderne wapenindustrie heeft zich beperkt tot een steeds kleinere groep monopolies. Hun aantal is beperkt tot 25 à 30. De namen die hier gekend zijn : Lockheed, General Electric, Boeing en Mc Donnell Douglas, Dassault, Messerschmidt-Bolkow, Siemens, enz. Het is geweten dat de fabrieken die zich met de wapenhandel bezig houden veel grotere winstmarges hebben. In 1972 bleek dit zelfs de 50 procent te bereiken tegenover de civiele sektor die 10 tot 20 procent bereikte. Dit is ook de reden waarom door de genoemde monopolies een ganze staf van propagandisten op de been wordt gebracht. Gepensioneerde generaals en admiraals, wetenschapsmensen, journalisten en... politici worden onder de arm genomen om de zaken op gang te houden. Sinds Lockheed is het nu officieel bekend dat niet teruggedeinsd wordt voor vette steekpenningen.

Bij dit alles, het spreekt vanzelf, is het onontbeerlijk dat de openbare opinie met alle middelen mak moet gehouden worden om... de offers te aanvaarden.

DE PRIJS VAN EEN VIJAND

Een Amerikaans admiraal heeft zich de moeite getroost te berekenen wat een „dode“ vijand aan de tegenpartij kost. Voor Julius Caesar, 2.000 jaar terug, moet deze 75 cent gekost hebben. Voor Napoleon in de jaren 1800 bedroeg de prijs voor elke „dode“ vijand reeds 3.000 dollar. Tijdens de eerste wereldoorlog kostte elke vernietigde tegenstrever aan de Verenigde Staten 21.000 dollar en tijdens de tweede wereldoorlog kwam dit reeds op ongeveer 200.000 dollar. Voor het echter tot een derde wereldoorlog komt, ja zelfs vandaag, moeten wij, openbare opinie, de wereldpolitiek in een andere richting duwen. Onze opdracht, onze inzet is dus onontbeerlijk voor het enige alternatief „ONTWAPENEN OM TE OVERLEVEN“.

ONTWAPENEN OM TE OVERLEVEN

BEWAPENING EN ONTWAPENING VANDAAG

De bewapeningswedloop en zijn alternatief de ontwapening is zeker een complex probleem.

Wat men er ook over denken het is de uitdaging van de twintigste eeuw waaraan de volkeren een oplossing moeten brengen. Het ligt voor de hand dat het hier om een probleem gaat waarvan men zich niet met enkele algemeenheden kan afmaken.

Om er op in te werken is het dan ook onontbeerlijk het „dossier” te kennen.

We hebben er dan ook aangehouden over dit onderwerp een uitgebreid document te publiceren.

Om die reden nemen we dan ook zeer graag een tekst over van Pax Christi, gepubliceerd in „Komentaar”, waarin een beknopt maar zeer interessant overzicht gegeven wordt over de recente geschiedenis van de ontwapeningsproblematiek in het kader van de Verenigde Naties. De lezer zal eerder informatie vinden over de bewapening in de wereld; militaire uitgaven, multilaterale en bilaterale akkoorden, de Conferentie voor ontwapening te Genève e.a. interessante gegevens.

de Redactie.

Eind mei 1978 blazen de Verenigde Naties (of UNO) verzamelen voor een SPECIALE ZITTING van de Algemene Vergadering, met het oog op het probleem der ONTWAPENING. Een speciale ontwapeningszitting dus, voorzien van 23 mei tot 28 juni. Alsnog geen wereld-ontwapeningsconferentie, zoals die door zoveel staten al zolang wordt gevraagd, maar een „speciale zitting”, wat wil zeggen dat het eerder om een VOORBEREIDENDE vergadering gaat om wat hopelijk ooit een echte wereld-ontwapeningsconferentie zal worden. Een speciale zitting is voor de V.N. iets als een MOMENT VAN BEZINNING en EVALUATIE, waarbij een bepaald wereldprobleem in zijn vele aspecten wordt uitgerafeld, om te zien op welke manier de V.N. daar mogelijkerwijze iets kunnen aan doen. Van deze speciale zitting mogen dan ook geen nieuwe „verdragen” of „konventies” verwacht worden. Bescheidener van opzet dan een wereld-ontwapeningsconferentie zullen de V.N. in mei en juni wellicht wel een verklaring opstellen over de ontwapening, uitlopend op een actieprogramma in verband met ontwapening, met bijzondere aandacht voor de rol die de V.N. daar in kunnen spelen. Het is daarbij ook de bedoeling de moeilijkheden in verband met een mogelijke wereld-ontwapeningsconferentie „uit te praten” en mogelijkerwijze een datum voor een dergelijke conferentie voorop te stellen.

ont- wapenen

om
te
over-
leven

Nationale Kampagne tot
Staan en de Verenigde
Naties voor Ontwapening

OVERLEGCENTRUM
VOOR DE VRIEDE

Vereniging voor Ontwapening
Postbus 10000 - 1000 AA Brussel

Nationale
betoging
7 MEI 1978
Brussel

HET ONTWAPENINGSDECENNIUM ? ...

Eigenlijk moet de speciale V.N.-zitting in hoofdzaak onderzoeken WAT ER EIGENLIJK IS MISGELOPEN met het V.N.-ontwapeningsdecennium, dat door de Algemene V.N.-vergadering op 31 oktober 1969 in grote verwachting werd uitgeroepen. Op dat moment was er inderdaad reden tot enig optimisme. De jaren zestig hadden de wereld het beperkt kernstopverdrag en het non-proliferatieverdrag gebracht, terwijl de grootmachten in de schaduw van de Verenigde Naties tot een akkoord gekomen waren om de Zuidpool, de ruimte en de zeebodem van wapens vrij te houden. De Amerikaanse regering Nixon-Kissinger streefde daarbij naar betere verhoudingen met de Sovjetunie en met China, terwijl minister van buitenlandse zaken en later bondskanselier Willy Brandt in Europa het licht op groen zette voor de grote dool, die de 33 Europese staten, de Verenigde Staten en Canada in 1975 naar Helsinki bracht. Het eerst SALT-akkoord hing eind 1969 al in de lucht en het zag er naar uit dat de wereld de wapens min of meer onder controle had. Het kwam er blijkbaar alleen nog op aan de scherpste kanten af te ronden om de ontwapeningswagen aan het rollen te krijgen.

Meer dan acht jaar later schiet er van dat voorzichtig optimisme niet zo veel meer over. Zoals er in de jaren zestig (1ste ontwikkelingsdecennium) weinig werd „ontwikkeld”, zo werd er in deze zeventiger jaren - tot nogtoe althans - beslist niet ontwapend. Weliswaar werden de biologische wapens de woestijn ingestuurd met de konventie van 1972, maar op alle andere vlakken blijven de nationale staten en supra-nationale statenbonden zich bewapenen dat het een lust is.

Gegrepen door de wereld-ekonomische problemen hebben de zeventiger jaren het weinige dat in de zestiger jaren werd gewonnen op het vlak van wapenbeheersing alweer uitgehold. Er is nog altijd geen algemeen kernstopverdrag (dat ook de ondergrondse kernproeven zou verbieden), er is nog altijd geen konventie inzake het uitbannen van chemische of scheikundige wapens en er is nog altijd geen serieus SALT-akkoord dat de bewapeningswedloop in strategische kernwapens werkelijk afremt. Er komen integendeel alsmaar NIEUWE WAPENS bij, als de neutronenbom en de kruisraket, terwijl de „herwaardering“ van de zogenaamd „konventionele wapens“ ook de bewapeningswedloop in konventionele wapens (als tanks en gevechtsvliegtuigen) blijft smeren.

Tegenover DIE achtergrond moet de speciale V.N.-zitting over ontwapening achterhalen hoe de kaarten zitten, wát de V.N. op dit vlak al hebben betekend, en wat de V.N. op dit vlak (nog) te doen staat. Een noodzakelijk intermezzo op weg naar een wereld-ontwapeningskonferentie die dan wel eens SPIJKERS MET KOPPEN moet slaan, voordat de verspreiding van de kerntechnologie - naar verluft tegen het jaar 1985 - geen 6 maar 35 kernmachten naar het slagveld kan sturen.

VAN HET INTERNATIONAAL HOF VAN ARBITRAGE NAAR DE VERENIGDE NATIES

Eerst op het einde van de 19de eeuw dringt op het niveau van de nationale staten het besef door dat alleen een onafhankelijke „derde“ er over kan waken dat de nationale staten hun inter-nationale geschillen op „vreedzame wijze“ regelen, en niet hun toevlucht nemen tot wapengeweld. Bijna een eeuw lang gerijpt in kringen van de vredesbeweging (vooral in Groot-Brittannië) gaan de staten eerst op de valreep van de 19de eeuw over naar het erkennen van een eerste supra-nationale structuur en de eerste supra-nationale instellingen, met het internationaal hof van arbitrage en het internationaal vredesrecht in 1899, bij de eerste internationale ontwapeningskonferentie op het niveau van de nationale staten, in Den Haag. Een tweede internationale ontwapeningskonferentie in 1907 hield een eerste overeenkomst in op het verbod van gifgassen, de eerste chemische wapens. Een begin van een begin, omdat de nationale (vooral Europese) staten in 1899 en 1907 nog lang niet bereid waren hun soevereiniteit in de weegschaal te leggen, en zich bij internationale geschillen tot het Hof van Arbitrage te wenden.

Toch liggen dezelfde ideeën in 1919 aan de basis van de VOLKERENBOND, voor het eerst een internationale instelling in de moderne zin van het woord, en de direkte voorloper van de Verenigde Naties. Een eerste poging ook om de nog verspreide pogingen van 1899 en 1907 samen te bundelen in de schoot van een internationale instelling, op basis van het Verdrag van Versailles en de „veertien punten“ van de Amerikaanse president Wilson, met de beroemde zinsnede „dat de nationale bewapening moest worden teruggebracht tot het laagste niveau dat verenigbaar was met de binnenlandse veiligheid“. De Verenigde Staten zijn hun president NIET naar de Volkerenbond gevolgd, en hebben het Verdrag van Versailles nooit geratificeerd. Verzwakt door de afwezigheid van de V.S. (en tot in 1934 ook van de Sovjetunie), heeft de

Volkerenbond het taale nationalisme in Europa niet kunnen overwinnen, en de groeiende ideologische tegenstellingen niet kunnen overbruggen.

Toch heeft de Volkerenbond op het vlak van ontwapening en wapenbeheersing een bescheiden resultaat geboekt met het zogenaamde PROTOKOL VAN GENEVE (1925), dat het GEBRUIK (en alleen maar het gebruik) van biologische en chemische wapens verbiedt. Een overeenkomst die toch enig succes heeft gehad, als we beseffen dat er in de 2de wereldoorlog (in tegenstelling tot de 1ste wereldoorlog) zo goed als geen chemische wapens werden ingezet, en er - officieel althans - nooit biologische wapens werden ingezet. Het Protokool van Genève werd in 1925 ondertekend door 29 staten. Het werd tot nogtoe bekrachtigd (geratificeerd) door 85 staten. In 1972 wordt in dezelfde richting een 2de belangrijke stap gezet met een KONVENTIE die niet alleen het gebruik, maar ook het ontwikkelen, produceren en opslaan van biologische wapens verbiedt, en er de ondertekenaars toe verplicht de bestaande voorraden te vernietigen.

In 1945 zijn de VERENIGDE NATIES de VOLKERENBOND opgevolgd aan het hoofd van de staten-internationale, deze keer wél met de medewerking van alle grootmachten en zo goed als alle nationale staten ter wereld. En hoewel ook de Verenigde Naties geen wonderen hebben verricht, zijn zij - met hun vele vertakkingen - uit de naoorlogse wereld niet meer weg te denken. Wat de voorbije dertig jaar betreft zijn de V.N. een belangrijk forum geweest voor ontwapening en ontspanning, en heeft dit forum in niet geringe mate bijgedragen tot de eerste, zij het zeer schuchtere pogingen om de bewapeningswedloop aan banden te leggen in de verdragen van de jaren zestig.

DE V.N. EN DE VERDRAGEN VAN DE JAREN ZESTIG.

Het handvest van de V.N. stelt duidelijk dat het de taak is van de Veiligheidsraad „de vestiging en de handhaving van de internationale vrede en veiligheid te bevorderen met een zo gering mogelijke inzet van de bewapening en van wat de wereld aan mensen en middelen te bieden heeft“ en dat de Veiligheidsraad „plannen moet opstellen om te komen tot een stelsel van wapenbeheersing“ (Art. 26). Anderzijds is het de taak van de Algemene Vergadering „de beginselen die de ontwapening en de regeling van de bewapening beheersen aan een beschouwing te onderwerpen, en met betrekking tot deze beginselen aanbevelingen te doen aan de Leden of aan de Veiligheidsraad“ (Art. 11).

De allereerste V.N.-resolutie, begin 1946, had betrekking op de ontwapening, en werd sindsdien gevolgd door wel honderd andere ontwapenings-resoluties. Met die eerste resolutie heeft de Algemene Vergadering in 1946 de KOMMISSIE VOOR ATOOMENERGIE opgericht, in de bedoeling preciese voorstellen te formuleren om de kernwapens (op dat moment alleen in handen van de Verenigde Staten, en dat tot in 1949) te onttrekken aan de bevoegdheid van de nationale regering(en) of hoe dan ook onder efficiënte internationale controle te brengen. Terzelfdertijd zou de Commissie voor Atoomenergie er over waken dat kernenergie alleen voor vreedzame doel-

einden zou gebruikt worden. Een jaar later (1947) werd er een tweede commissie opgericht, om het probleem der konventionele wapens te bespreken, en te onderzoeken op welke manier de ontwapening in konventionele wapens kon worden aangepakt.

De Commissie voor Atoomenergie gaf al vrij vlug aanleiding tot een eerste kortsluiting, een kortsluiting die voor de wereld een der grootste verloren kansen is geweest om de bewapeningswedloop in kernwapens aan de bron te blokkeren. In maart 1946 werd door de Amerikaanse vertegenwoordiger in de V.N.-Commissie voor Atoomenergie, Bernard Baruch, een (Amerikaans) voorstel ingediend dat inhield dat alle landen (ook de Sovjetunie) onmiddellijk de controle over hun uraniumvoorraden zouden overdragen op een op te richten internationaal orgaan, en hun onderzoek terzake zouden openstellen voor internationale experts, in ruil voor de belofte dat de Amerikanen op een niet nader bepaald tijdstip hun produktie van kernwapens zouden staken en hun kernwetenschap zouden overdragen aan dezelfde op te richten internationale autoriteit. Het hoeft geen betoog dat de Sovjetunie (onder Stalin) de Baruch-voorstellen vierkant heeft afgewezen, en historisch gezien niet anders kon dan afwijzen, omdat de V.S. op die manier hun superioriteit inzake kernwapens voor lange tijd zouden bewaren, en de op te richten internationale organisatie trouwens volledig zouden beheersen. Het feit dat de V.S. in 1945 zelfs hun Britse medewerkers aan hun atoomprogramma hebben verstoten en in 1946 zelfs bij wet overdracht van kerntechnologie naar Groot-Brittannië hebben onmogelijk gemaakt, maakt het Russisch wantrouwen wel begrijpelijk. Het Sovjet-Njet op de Baruch-voorstellen staat hoe dan ook aan het begin van de bewapeningswedloop in kernwapens tussen V.S. en S.U., die tot op deze dag de ruggegraat vormt van de wereldbewapeningswedloop.

Met de Baruch-voorstellen ging de V.N.-Commissie voor Atoomenergie al meteen na haar oprichting de koelkast in, en hebben de V.N. machteloos moeten toezien hoe de vijftiger jaren de ontwikkeling van de kernwapens niet meer hebben kunnen tegenhouden. Gekonfronteerd met de totale mislukking het kernwapen aan de bewapeningswedloop te onttrekken, werden de 2 V.N.-ontwapeningscommissies (één voor kernwapens en één voor konventionele wapens) in 1952 dan samengevoegd tot één „Commissie voor ontwapening“. Deze V.N.-ontwapeningscommissie richtte in 1954 een subcommissie op met Canada, de V.S., Frankrijk, Groot-Brittannië en de Sovjetunie (op Canada na allemaal permanente leden van de Veiligheidsraad). Het is in de schoot van die subcommissie dat in 1955 een tweede kans werd gemist om het ontwapeningsproces, zeker op het vlak van de kernwapens, in te zetten. Op 10 mei 1955 maakt Moskou immers op een vergadering van de V.N. subcommissie voor ontwapening voor Moskou-spektakulaire-voorstellen bekend om te komen tot algemene en ook nukleaire ontwapening, waarmee Moskou eigenlijk alleen maar de oude Westerse voorstellen terzake aanvaardde: geleidelijke stopzetting van de produktie en het opslaan van massa-vernietigingswapens, instelling van een internationaal controlelichaam met internationale inspektiemogelijkheden ter plaatse en het instellen van „plafonds“ voor

konventionele wapens. Het Westen slikte dan haar „eigen“ voorstellen van een paar maanden terug weer in, en kwam met tegenvoorstellen op tafel die dan weer door de Sovjetunie werden afgewezen. Mei 1955 ging het internationaal klimaat tussen de grootmachten immers weer naar een dieptepunt met de officiële opname van West-Duitsland in de Navo en de oprichting van het Warschaupakt. De V.N.-subcommissie voor ontwapening heeft deze „krisis“ niet overleefd, terwijl de raketechnologie de naoorlogse bewapeningswedloop in kernwapens eind van de vijftiger jaren in 2de versnelling bracht. Wat niet mag, dat kan ook niet.

Wel heeft de Algemene V.N.-Vergadering in 1959 voor het eerst duidelijk gesteld dat de ALGEMENE EN VOLLEDIGE ONTWAPENING (een oude Sovjet-eis) EEN DER FUNDAMENTELE DOELSTELLINGEN IS VAN DE VERENIGDE NATIES, in een resolutie voorgesteld door de Sovjetunie en aangenomen met UNANIMITEIT van stemmen. Terzelfdertijd werd op initiatief van de Verenigde Staten en de Sovjetunie een „tien staten-komitee voor ontwapening“ opgericht, met 5 Oosteuropese en 5 westelijke staten, in 1961 verruimd tot achttien (vooral met zeven Derde Wereldstaten), in 1969 tot zesentwintig en in 1975 tot eenendertig. De naam van dit comité werd ondertussen aangepast tot „Konferentie van het ontwapeningskomitee“ (Conference of the Committee on Disarmament, of CCD), met zetel te Genève. Hoewel de CCD geen officieel V.N.-initiatief is, kunnen we dit initiatief wel situeren in het perspectief van de V.N., en hebben de V.N. de CCD altijd alle steun gegeven. De jongste jaren is de CCD vooral actief geweest op het vlak van de kernwapens, de biologische en chemische wapens, en het mogelijk beïnvloeden van milieu en klimaat voor militaire doeleinden.

Met de oprichting van de CCD (in 1959, maar pas actief in 1961) staan we wel op de drempel van de jaren zestig, met een zestal verdragen die in het perspectief van de V.N.-inspanningen mogen gesitueerd worden, hoewel het in hoofdzaak verdragen tussen Washington, Londen en Moskou betreft. Het ZUIDPOOLVERDRAG (ondertekend in '59, van kracht in '61), het RUIMTEVERDRAG (ondertekend in '67, van kracht in hetzelfde jaar) en het ZEEBODEMVERDRAG (ondertekend in '71, van kracht in '72) zijn verdragen waarbij de grootmachten er zich toe verbinden bepaalde zones (als de zuidpool, de ruimte en de zeebodem) uit de bewapeningswedloop te houden, en er geen kernwapens of militaire basissen te installeren. Het VERDRAG VAN TLAPELOCO (ondertekend in '67) ligt in zekere zin in dezelfde lijn: geen kernwapens voor Latijs-Amerika. Waarbij als het ware vier kernvrije zones geschapen worden: de Zuidpool, de ruimte, de zeebodem en Zuid-Amerika. Pogingen om ook de Indische Oceaan van kernwapens vrij te houden hebben tot nogtoe geen succes gekend.

Naast deze vier verdragen zijn er voor de zestiger jaren HET BEPERKT KERNSTOPVERDRAG (ondertekend en van kracht geworden in '63) en het NON-PROLIFERATIEVERDRAG (ondertekend in '68 en van kracht geworden in '70). Het beperkt kernstopverdrag is er vooral gekomen onder druk van de publieke opinie, diep geschokt door de spektakulaire proeven met kernwapens

in de vijftiger en vroege zestiger jaren. Het beperkt kernstopverdrag is nochtans niet van toepassing op ONDERGRONDSE proefnemingen met kernwapens (en is in die zin : beperkt), wat dan het voorwerp uitmaakt van het praten over een ALGEMEEN kernstopverdrag, dat er als nog niet is gekomen.

Het NON-PROLIFERATIE VERDRAG wil vooral de VERSPREIDING van kernwapens tegengaan, en verbiedt de overdracht van kernwapens of kernwapentechnologie aan derden, zoals het ook niet-kernmachten er moet van weerhouden kernwapens te maken of te verkrijgen.

Hoewel beide verdragen er in zekere zin nieuwe kandidaat-kernmachten van hebben weerhouden kernwapens te maken, hebben zij er de bestaande kernmachten (vooral V.S. en S.U.) niet toe gebracht hun eigen kernwapenarsenaal af te bouwen. Wat ook de fundamentele zwakte is van beperkt kernstopverdrag en non-proliferatieverdrag : zolang de kernmachten zelf niet bereid zijn in eigen vlees te snijden (en dus : te ontwapenen) laden deze verdragen de verdenking op zich dat de grootmachten hiermee alleen hun eigen overmacht willen bevriezen. Zonder perspectief op ontwapening-in-kernwapens hebben beperkt kernstopverdrag en non-proliferatieverdrag met ontwapening WEINIG te maken.

Eind 1971 heeft de Algemene V.N.-Vergadering dan de KONVENTIE goedgekeurd waarbij biologische en bacteriologische wapens uit het wapenarsenaal worden gelicht, en het de staten wordt verboden biologische wapens te maken of op te slaan, waarbij de verplichting werd ingebouwd bestaande voorraden te vernietigen of onschadelijk te maken. Het ENIGE spoor van echte ontwapening in de dertigjarige geschiedenis van de V.N.

OP WEG NAAR EEN WERELD-ONTWAPENINGSKONFERENTIE ?

Meer dan dertig jaar na de oprichting van de V.N. zijn de inspanningen van de V.N. op het vlak van ontwapening en wapenbeheersing weliswaar niet zonder betekenis gebleven, maar van echte ontwapening is er naast de konventie op de biologische wapens niet veel te zien. De wapeningswedloop heeft de jongste dertig jaar immers zulk een vaart genomen dat er veel vlugger NIEUWE wapens werden gelanceerd, dan de V.N. een ouder wapen onder controle kregen, of hoe dan ook enige beperkingen konden opleggen. Van de hoop die met de Verdragen van de jaren zestig was gerezen is er in deze zeventiger jaren bitter weinig overgebleven. Het publiek protest tegen de kernwapens is met het beperkt kernstopverdrag verzworden, en de CCD te Genève haalt zelden de krantenkoppen. Op het vlak van ontwapening en ontspanning hebben de bilaterale SALT-gesprekken (tussen V.S. en S.U.), de Konferentie voor Europese Veiligheid en Samenwerking (KEVS) en de MBFR-besprekingen te Wenen met leden van Navo en Warschaupakt trouwens de „vlag” overgenomen, en de V.N.-inspanningen terzake naar de achtergrond verdreven.

Wel hebben de (jaarlijkse) Algemene V.N.-Vergaderingen nog menige resolutie gestemd om de volkeren tot ontwapening te inspireren, als de resolutie om geen geweld te gebruiken in het internationaal verkeer en nooit kernwa-

pens in te zetten (1972), en de resolutie waarbij de Algemene Vergadering van 1973 de aanbeveling lanceert dat de nationale regeringen hun defensiebudgetten met 10 procent zouden verminderen om deze 10 procent af te leiden naar ontwikkelingssamenwerking. Ingediend door de Sovjetunie werd de 10 procent - resolutie met een grote meerderheid van stammen aanvaard. China stemde tegen (kan er uit Moskou iets goed komen ?), de V.S., Frankrijk en Groot-Brittannië hebben zich onthouden.

Toch heeft in V.N.-kringen altijd de hoop geleefd op een wereld-ontwapeningskonferentie. In 1961 stelden de staatshoofden of regeringsleiders van de NIET-GEBONDEN landen te Belgrado voor dat de Algemene V.N.-Vergadering ofwel een wereldontwapeningskonferentie zou samenroepen ofwel een buitengewone V.N.-zitting zouden voorbereiden inzake ontwapening. Het idee van een wereld-ontwapeningskonferentie werd hernomen door de top der niet-gebonden landen te Cairo in 1964 en in 1971 nog door de Sovjetunie. Toch heeft dit idee nooit vaste vorm gekregen : de staten die niet over kernwapens beschikken waren er massaal voor, maar de kernmachten zelf werden het er nooit over eens. De Sovjetunie was er - zoals gezegd - uitdrukkelijk voor, in de overtuiging dat met de Verdragen van de jaren zestig de tijd rijp was voor een wereld-ontwapeningskonferentie met alle betrokkenen. Frankrijk en Groot-Brittannië toonden zich ietwat gereserveerd maar waren er niet tegen. De Verenigde Staten waren van oordeel „dat het nog veel te vroeg was”, dat een wereldontwapeningskonferentie beter kon uitgesteld worden dan dat zij zou mislukken, en dat er met de bestaande afspraken inzake wapenbeheersing al een en ander kon gebeuren. De Chinese Volksrepubliek betoogde dat een wereld-ontwapeningskonferentie moest voorafgegaan worden door een ernstige verbintenis vanwege de V.S. en de S.U. nooit als eerste kernwapens in te zetten, zeker nooit kernwapens in te zetten tegen staten die zelf niet over kernwapens beschikken, en vooral : al hun kernwapens en al wat daar bij hoort terug te trekken binnen hun landsgrenzen en hun kernbasissen daarbuiten te ontmantelen.

Gekonfronteerd met de onmogelijkheid het eens te worden over een wereld-ontwapeningskonferentie hebben de V.N. dan gekozen voor het 2de voorstel van de niet-gebonden landen : EEN SPECIALE ZITTING VAN DE ALGEMENE VERGADERING in mei en juni 1978. Een werksessie om te zien waar de knelpunten zitten en hoe het nu verder kan en moet. En hoewel het geen wereldontwapeningskonferentie wordt in de zware zin van het woord, wordt het wellicht toch de belangrijkste ontwapeningsvergadering van de naoorlogse tijd, met vertegenwoordigers van de 149 V.N.-lidstaten én met vertegenwoordigers van een aantal niet-goevernementele organisaties, zodat het totaal aantal wel naar de 4.000 kan oplopen.

PARLEMENTAIRE TRIBUNE

DE NEUTRONENBOM IN HET PARLEMENT

Parlementsleden van verschillende partijen hebben zich op 22 maart tot de minister van Buitenlandse Zaken gericht in verband met de neutronenbom.

Centraal in de tussenkomsten van Mevr. Demeester-De Meyer, Mevr. Banneux en L. Van Geyt was de belangstelling voor het standpunt van de regering en of het parlement de mogelijkheid zal hebben dit standpunt te bespreken en zijn eigen houding te bepalen, iets wat trouwens beloofd werd n.a.v. een tussenkomst van L. Van Geyt op 10 november laatstleden.

Deze interpellaties zijn zeer belangrijk omdat, zoals bekend, in de loop van de maand mei in Nato-verband een beslissing zou genomen worden over het al dan niet produceren en opslaan van de neutronenbom. Duitsland en Nederland hebben reeds via hun parlement hun houding bepaald, België niet.

Mevrouw Demeester wees er ook nog op dat door de produktie van dit bij uitstek inhumane wapen - bestaan er trouwens andere ? - de bewapeningswedloop zal versnellen en hun gunstig klimaat tot ontwapening zal afnemen. Daarom vindt zij het noodzakelijk dat de Belgische regering een negatieve houding zou aannemen.

In zijn antwoord wees de minister op de verantwoordelijkheid van de VSA. De regering van de VSA hoeft haar geallieerden niet te consulteren over de opportuniteit van het voortbrengen van een strategisch of tactisch kernwapen. Enkel het ontplooiën van deze bom op het Europese operatiegebied, is ondergeschikt aan de toestemming van de landen op wiens terrein het wapen gebruikt zou moeten worden.

De Belgische regering zou nooit de bedoeling gehad hebben zomaar een beslissing te onderschrijven, die de ontwikkeling van de neutronenbom op Europees gebied zou inhouden. De voornaamste doelstelling zou moeten zijn te komen tot een progressieve en evenwichtige vermindering van de strijdkrachten in Europa.

Kunnen we minister Simonet tot hier volgen, dan kunnen we dit niet meer wanneer hij van oordeel is dat de ontwapening niet gediend is door een afzonderlijk genomen beslissing, los van de huidige context van bewapeningsonevenwicht in Europa en waardoor een van de partijen zich van een compensatiemogelijkheid beroofd ziet. Met andere woorden de minister en met hem de regering, vindt het logisch dat de VSA zouden moeten compensaties krijgen, wanneer ze afzien van het produceren van een nieuw wapen. Dit is wel een heel originele manier om progressieve en evenwichtige ontwapening te zien : als de ene partij een dreigement niet uitvoert, geen stap

verder zet in de wedloop, dan moet de andere partij als tegenprestatie een stap achteruit !

Tenslotte zou onze regering volgens de minister nog altijd niet over voldoende gegevens beschikken om zich definitief te kunnen uitspreken. Triestig maar waar.

G.M.

N.B. De volksvertegenwoordigers Maes en Glinne die ook wensten tussen te komen, werden weerhouden.

PARLEMENTAIRES TEGEN NEUTRONENBOM

In ons vorig nummer deelden we mede dat op initiatief van Pax Christi en Vrede v.z.w. een oproep werd gericht tot de Vlaamse Parlementsleden om het standpunt van het Overlegcentrum voor de Vrede rond de neutronenbom te onderschrijven.

We publiceerden tevens een eerste lijst van ondertekenaars. Hieronder volgen de namen van nieuwe ondertekenaars wat hun aantal op vijftig brengt.

Franstalige organisaties, de Rassemblement Liégeois pour la Paix en l'Union Belge pour la Défense de la Paix hebben zich eveneens tot de Franstalige parlementsleden gericht. Meer recent werd eveneens door het weekblad Links, de J.S. en de Socialistische Beweging voor de Vrede een zulkdanige oproep gericht tot de leden van de BSP, onder meer de Socialistische Parlementsleden.

Vrede heeft het nuttig geacht de namen van alle Parlementsleden die zich uitgesproken hebben tegen de Neutronenbom hierbij te publiceren om de lezers toe te laten de namen te kennen van de volksvertegenwoordigers en senatoren, tot heden 130, die tot heden een duidelijk standpunt ingenomen hebben.

Hieraan moet nog worden toegevoegd dat naast de hierbij vernoemde ondertekenaars bij het sekretariaat van de v.z.w. VREDE, zoals tevens bij de hogergenoemde organisaties, tot heden ongeveer 15.000 handtekeningen binnen kwamen. Hierbij dienen tevens de moties van talrijke gemeentebesturen, sociale - politieke - kulturele - vrouwen en jeugdorganisaties te worden vernoemd.

OPROEP VREDE v.z.w. — PAX CHRISTI

Volksvertegenwoordigers :

J. Lenssens, Dendermonde — G. Monard, Hasselt — K. Moors, Bilsen — L. Van Velthoven, Lommel — H. Weckx, Brussel — W. Desayere, Zutendaal.

Senatoren :

P. Vandezande, Leuven (akkoord Ned. II. Kamer) — H. De Leecq, Hove — E. De Looze-Ramakers, Vosselaar — J. Van Canneyt, Bredene — C. Van Elsen, Mol.

Lijst van U.B.D.P. :

Volksvertegenwoordigers :

B. Anselme, Namur* — Banneux, Brussel — Y. Biefnot, Wasmes — G. Brasseur, Brussel — W. Burgeon, Binche* — A. Delizée, Oignies* — R. Denison, Namur* — G. Désir, Burgemeester Woluwé St.-Lambert — A. Ducobu, Mons — F. Guillaume, Brussel — M. Harmegnies, Marcinelle* — R. Marchal, Namen — P. Maystadt, Marcinelle — J.P. Perdiu, Mouscron — H. Pierret, Libramont — M. Remacle, Vielsalm* — L. Thibaut, Charleroi* — J.C. Van Cauwenberghé, Charleroi* — L. Van Geyt, Brussel* — Y. Ylief, Burgemeester Dison*.

Senatoren :

R. Basecq, Jodoigne — M. Bourry, Harelbeke* — Busiau, Wasmes — H. Cugnon, Bertrix* — F. Cuvellier, Ronse* — F. Delmotte, Lessines* — L. Dussart, Charleroi — J. Février, Brussel — L. Gillet, Virelles — E. Hismans, Quaregnon — E. Lacroix, Namur* — E. Lecoq, Burgemeester Huy* — G. Lutgen, Bastogne — F. Massart, Beez — L. Mathieu, Vilvoorde — J. Poulain, Vamines — G. Rijckmans, Waterloo — A. Sweert, Nivelles* — A. Tilquin, Namur — C. Verhasselt, Brussel.

Lijst van R.L.P. :

Volksvertegenwoordigers :

G. Coerne-A. Cools, Burgemeester Flémalle — C. De Jardin, Liège* — J. Gol, Liège — J. Grafe, Liège — M. Hansanne — F. Hubin, Huy* — M. Levaux, Visé — M. Remacle, Burgemeester Stavelot — Y. Ylief, Burgemeester Dison*.

Senatoren :

Ch. Bailly, Liège* — P. Bertrand, Liège — F. Donnay, Burgemeester Saint-Nicolas — G. Flagothier, Burgemeester Sprimont — J. Fievez, Huy — G. Gramme, Burgemeester Herve — E. Lecoq, Burgemeester Huy* — H. Parotte, Burgemeester Verviers — I. Petry, Sprimont — N. Stassart, Burgemeester Oreya — Ch. Talbot, Visé — H. Hanquet.

Lijst van Links e.a. :

Volksvertegenwoordigers :

G. Temmerman, Gent* — W. Content, Burgemeester Blankenberge — J. Mangelschots, Deurne — L. Hancke, Berchem — M. Bourry, Harelbeke — J. Colin, Diest — W. Danschutter, Burgemeester Zelzate — M. Galle, Aalst — J. Ferris, Tongeren — F. Van der Niepen, Denderleeuw — B. Anselme, Namen — E. Glinne, Courcelles — F. Dupont — A. Baudson, Charleroi — W. Burgeon, Binche — J. Delhaye, Frasnes-Lez-Buissenal — Cl. Dejardin, Liège — R. Delizée, Oignies — R. Denison, Namen — M. Harmegnies, Marcinelle — G. Onckelinx, Seraing — M. Remacle, Vielsalm — L. Thibaut, Charleroi — J. Van Cauwenberghé, Charleroi — Y. Ylief, Burgemeester Dison — F. Hubin, Huy.

Senatoren :

A. De Rore, Waregem*, G. Mommerency, Burgemeester Nieuwpoort — W. Vernimmen, Geraardsbergen — W. Calewaert, Antwerpen — E. Debaere, Ekeren — E. Lecoq, Burgemeester Huy — Ch. Bailly, Liège — R. Basecq, Jodoigne — M. Bury, Frameries — H. Cugnon, Bastrix — F. Cuvellier, Jemelle — F. Delmotte, Burgemeester Lessines — V. Feaux, Ottignies — R. Lacroix, Soignies — E. Lacroix, Falisolle-Sambreville — A. Heunier, Anderlues — G. Pacque, Grace-Hollogne — J. Poulain, Sambreville — A. Sweert, Nivelles.

De namen aangeduid met (*) zijn deze reeds op een andere lijst voorkomen.

**SPEEL
ELKE WEEK
EN
WIN
MILJOENEN**

NATIONALE LOTERIJ

België heeft zich met twintig andere landen verbonden door een vrijwillige storting bij te dragen tot het tekort van de Internationale Arbeiders Organisatie dat voortkomt door de terugtrekking van de Verenigde Staten in november j.l. De regering komt zich te verbinden een bedrag van 10 miljoen te storten (ongeveer 3.030.000 dollars). Op deze 10 miljoen zijn er 3 als bijkomende vrijwillige stortingen voorzien.

VERENIGDE STATEN

DE AMERIKAANSE MIJNWERKERS : MEER DAN HONDERD JAAR KLASSENSTRIJD

Ludo Abicht.

Als inleiding :

Momentopnamen van een „histoire-bataille“.

1869 :

Na de ramp in de Avondale mijn in Luzerne County spreekt John Siney, de leider van de net gestichte vakbond, de menigte toe : „Mannen, als je met je laarzen aan je voeten moet sterven, doe het dan voor je gezin, je huis, je land, maar aanvaard het niet meer, als ratten in de val te sterven voor diegenen die jullie niet belangrijker vinden dan de houwelen, waar jullie mee werken“. Die dag sloten zich duizenden mijnwerkers bij de vakbond aan.

1875 :

Uit een bericht van P.F. McAndrews, de klerk van de Schuylkill County mijnstreek : „Het beroep van de mijnwerker... is niet veel beter dan halve slavernij“. Edward Cogh, een vakbondsleider, werd in maart vermoord. Een ander lid werd doodgeschoten door de vigilanten onder leiding van een zekere Bradley, een voorman. Patrick Vary, een mijnheer, schoot in een groep mijnwerkers, die vluchtten en „een lang bloedspoor nalieten“. Later vielen de vigilanten-terroristen het huis binnen van Charles O'Donnell, en vermoordden deze militante mijnwerker en Mevrouw Ch. McAllister... Na zes lange maanden van honger en bloedvergieten gingen de mijnwerkers opnieuw aan het werk. Ze werden gedwongen de loonsvermindering van 20 procent te aanvaarden. De vakbond werd geëlimineerd. De stakingsleiders ontslagen en velen uit de mijnstreek verbannen.

1877 : Harper's New Monthly Magazine :

„Een mijnwerker zei me dat hij vaak zijn eten onaange- raakt uit de mijnen bracht bij gebrek aan tijd ; want hij moest de wagen volgeladen hebben als de chauffeur kwam, anders verliest hij één van de zeven wagens die hij per dag moet vullen“.

1903 :

Staking van de *Western Federation of Miners* in Colorado : Kranten die ook maar één positief woord over de vakbonden drukten kregen verschijningsverbod en de staff werd opgesloten. De mijnbazen importeerden beroepsgangsters en organiseerden gewapende vigilantes van „verontruste burgers“, alles samen een 30.000 man. Bericht : „Toen de soldaten, die volgens de *Army and Navy Journal* door de mijnbazen betaald werden, in Cripple Creek aankwamen, installeerden ze kanonnen en

machinegeweren die direkt op de huizen van de mijnwerkers gericht waren“.

1914 :

Die nacht, Pasen 1914, overgoten de mannen van de privé-militie en de National Guard (rijkswacht) de tenten van de uit hun huizen gezette mijnwerkers met benzine en staken ze in brand. Wie uit de brandende tenten wou lopen werd op machinegeweevuur onthaald. Velen werden gewond, maar de dertien kinderen en de vrouw werden vermoord.

1950 :

President Truman gebruikt de Taft Hartley wet om de stakende mijnwerkers aan het werk te krijgen : „Toen de vakbondsfunctionarissen daarover instructies uitstuurden om de mijnwerkers naar de putten te zenden, werden die door de meeste stakers niet aanvaard. Daarop stelde de regering de *United Mineworkers* (vakbond) in staat van beschuldiging...“.

1973 :

Brookside mijn, Harlan County : de lange, bittere staking, die het leven van een jonge militant kostte, werd dank zij het onvoorstelbare uithoudingsvermogen van de mijnwerkers en hun families, en de nationale solidariteit van andere mijnwerkers en arbeiders, tenslotte gewonnen.

1978 :

Cabin Creek Hollow, West-Virginia : Robert Rumberd, een 49 jaar oude mijnwerker, die vijf jaar geleden wegens stoffong verplicht werd op rust te gaan, spreekt voor de groep tot een *Time* journalist : „Ze kunnen wel het leger sturen, maar ze zullen nooit kolen uit onze Cabin Creek mijn halen“.

ers get third contract

„King Coal“ en de rebelse kolenhouwers.

De meeste kolen in de V.S.A. worden gedolven in het Appalachia gebergte, dat zich uitstrekt van New York State in het Noord-Oosten tot Georgia en Alabama in het Zuid-Oosten. Voor het grootste deel is het vette (bitumineuze) kool, die vooral voor industrieel gebruik geschikt is ; anthraciet vind je bijna alleen in het Noord-Oosten van Pennsylvania. Gedurende de eerste helft van de 19de eeuw kwamen tienduizenden mijnwerkers uit Groot-Brittannië - Engeland, Wales, Schotland en, later, Ierland - naar de States, waar ze tussen 12 tot 15 uur per dag moesten werken, onder ellendige omstandigheden en

zonder enige sociale, politieke of juridische bescherming. De mijnbazen bouwden huizen en winkels, waardoor het loon, vaak onder de vorm van bons, meteen weer in hun zakken terecht kwam. Maar onder de invloed van de arbeidersstrijd in Groot-Brittannië en de eerste organisaties van vakmensen en industrie-arbeiders in de V.S.A. zelf begonnen ook de mijnwerkers zich in beroepsverenigingen te organiseren : in 1848 richtte John Bates een vakbond op voor mijnwerkers in Pennsylvania, die na een mislukte staking van drie weken ontbonden werd ; tijdens de jaren 1860 werden nieuwe pogingen gedaan, tot de Ier John Siney in 1873 voorzitter werd van de *Miners' National Association* (nationale mijnwerkersbond). Het duurde echter nog tot januari 1890 vóór de verspreide mijnwerkersvakbonden zich verenigden in de *United Mineworkers of America* (UMWA : de verenigde mijnwerkers van Amerika), als één van de belangrijkste centrales van de nieuwe *American Federation of Labor* (AFL) van Samuel Gompers. De jonge vakbond werd open en brutaal door de mijnbazen bestreden met alle wettelijke en onwettige middelen, en leed ook onder de innerlijke verdeeldheid tussen de verschillende nationaliteiten, die bij elke immigratiegolf de arbeidsmarkt kwamen vergroten : naast de Ieren, Engelsen en „geboren Amerikanen“ waren er nu ook hele steden vol Italianen, Polen, Hongaren, Joden, Oekraïners en anderen. De UMWA vocht en won een aantal belangrijke stakingen tussen 1898-1907, onder de actieve, militante leiding van John Mitchell.

Intussen hadden de arbeiders in de kopermijnen van het Westen zich georganiseerd in de *Western Federation of Miners* (WFM), geleid door de radikale socialist William D. („Big Bill“) Haywood, die later samen met Eugene Debs en anderen de stichter zou worden van de anarcho-syndikalistische IWW (*Industrial Workers of the World*), een uitgesproken socialistische formatie, waaruit na 1918 o.m. de Amerikaanse KP zou ontstaan.

Maar de ontegensprekelijk grootste figuur in de geschiedenis van de mijnwerkersbeweging was John L. Lewis, die van 1920 tot 1960 de UMW tot wellicht de machtigste vakbond van de VSA zou maken. Lewis, die binnen de vakbond brutaal, autoritair en eigenmachtig kon optreden, was tegelijk een van de progressiefste vakbondsleders op nationaal vlak. Hij beantwoordde het geweld van de mijnbazen, hun privé-milities en het leger met even keihard defensief geweld van de vakbond, legde regelmatig dringende raadgevingen en bevelen van het gerecht, de regering of de president naast zich neer, en stichtte in 1935 uit reactie tegen de AFL, die hij van klassekollaboratie en diskriminatie tegen de ongeschoolde arbeiders en de werklozen beschuldigde, de CIO.

Deze nieuwe nationale organisatie (Committee for Industrial Organization, later Congress of I.O. Kongres van de industriële organisaties) trok zich wél het lot van de werklozen en de ongeschoolde arbeiders aan - we waren midden in de grote depressie -, werkte praktisch openlijk samen met gekende kommunisten en beschouwde zichzelf als een antikapitalistische strijdformatie. De geschiedenis van de UMW onder Lewis is een lange periode van harde, heel dikwijls bloedige klassenstrijd voor betere arbeidsvoorwaarden en hogere lonen : in volle oorlogstijd, in 1943, wonnen ze zelfs een staking tegen President

Roosevelt en de publieke opinie in. Maar de reactie was gealarmeerd, en na een nieuwe overwinning van de mijnwerkers in maart 1947 stemde het Kongres de beruchte Taft-Hartley wet in juni van datzelfde jaar.

Het kernstuk van de Taft-Hartley Wet.

Wanneer een president gelooft dat een staking „de nationale gezondheid of veiligheid in gevaar brengt“ kan hij een comité samenstellen om het dispuut te onderzoeken.

Nadat het comité verslag uitgebracht heeft kan hij aan de federale rechter vragen een bevel uit te vaardigen om een staking voor een „afkoelingsperiode“ van 80 dagen stop te zetten. Gedurende de eerste zestig dagen van die periode proberen federale bemiddelaars een overeenkomst te bereiken tussen arbeid en kapitaal. Tussen de 61e en 75e dag moet de *National Labor Relations Board* (NLRB - Nationaal Comité voor Arbeidsrelaties) een geheime stemming onder de stakers houden over het laatste voorstel van het patronaat. Wordt het voorstel verworpen, dan moet de regering vragen het bevel in te trekken en moet de President verslag uitbrengen aan het Kongres. De vakbond kan dan opnieuw met de staking beginnen.

De Taft-Hartley Wet werd tot nu toe 35 keren gebruikt, en bereikte in de meeste gevallen een overeenkomst tijdens, en in 13 gevallen na de 80 dagen. De UMW is de enige vakbond die ooit het bevel tot werkhervatting genegeerd heeft.

In 1960 trok Lewis zich terug, en na een intermezzo onder Thomas Kennedy werd Tony Boyle voorzitter in 1964. Met Boyle, die onder Lewis carrière gemaakt had, begon één van de meest tragische en weezinwekkende affaires in de geschiedenis van de UMW en de Amerikaanse arbeidersbeweging. Boyle was een zwakke en korrupte figuur, die zich al gauw bedreigd voelde door de oppositie van Joseph Yablonski, die zijn kandidatuur voor het voorzitterschap had ingediend en er mee dreigde, de financiële fraude en omkoperijtaktiek van de Boyleklike te ontmaskeren. Boyle voelde zich duidelijk in de hoek geduwd en begon plannen te maken om Yablonski uit de weg te ruimen. Grotendeels dank zij het legendarische gezag van Lewis won hij in december 1969 de verkiezingen tegen Yablonski. Maar de bedreiging blijft bestaan, en op 31 december 1969 worden Yablonski, zijn vrouw en zijn dochter in hun huis vermoord.

Intussen was er vanuit de basis een nieuwe, democratische oppositie ontstaan, de *Miners for Democracy* (MFD, mijnwerkers voor de democratie), onder de leiding van de nog onbekende Arnold Miller, die ook actief was in de Black Lung Association (Vereniging voor de slachtoffers van de stoflong). Door het gerechtelijk onderzoek, dat uitmondde in de veroordeling van Boyle tot levenslang, en het verlangen naar een nieuwe, democratische, onbezoedelde leiding won Miller het voorzitterschap in december 1972.

De staking van 1977-1978 : het einde van de UMW ?
Waarom is deze staking vandaag zo belangrijk ? Er spelen een groot aantal factoren mee :

1. De energiepolitiek van Jimmy Carter is grotendeels gebaseerd op de herwaardering van de steenkool als voornaamste inheemse energiebron, om de afhankelijkheid van de Arabische oliestaten enigszins te verminderen (of te verdoezelen).
2. De „ekologielobby“ in Washington heeft, trouwens met de steun van Carter, een aantal overwinningen geboekt in de strijd tegen de zogenaamde „strip mining“, de oppervlakte-ontginning, die hele streken in Appalachia in woestijnen dreigde te veranderen, en o.m. verantwoordelijk was voor de overstromingen in Kentucky in de lente van 1977 (erosie). Belangrijk hierin was de Federal Strip Mining Act van 5 augustus 1977. Daardoor worden de mijn eigenaars verplicht het landschap in zijn oorspronkelijke staat te herstellen (nieuwe aanplantingen, begrazing enz.), wat vooral voor de honderden kleine eigenaars een te zware belasting wordt, en dus tot steeds grotere monopolisatie leidt. Vandaar de scherpe tegenstellingen binnen het patronale kamp van de BCOA (Bituminous Coal Operators' Association).
3. De mijnwerkers voelden dat de mijnbazen, met name grote ondernemingen zoals Peabody Coal Co., Consolidated Coal en, jawel, US Steel, deze keer de verzwakte positie van de vakbond grondig willen uitbuiten, om daardoor een aantal verworvenheden zoals de gratis geneeskundige verzorging en het recht op onmiddellijke „veiligheidsstakingen“ teniet te doen. De verzwakking is reëel : 650.000 vakbondsleden onder John L. Lewis, nu nog 165.000 ; de slechte reputatie sinds het korrupte- en moordschandaal onder Tony Boyle ; de diplomatische onervarenheid van de nieuwe ploeg rond Arnold Miller en tenslotte het weinig dynamische profiel van Miller zelf. (1)

De staking begon op 6 december 1977. Op 10 februari 1978 verwierp het onderhandelingscomité van de UMW het eerste voorstel van het patronaat. Op 5 maart verwier-

- (1) In de herfst van 1972, een paar maanden voor de sociale verkiezingen, hadden we een gesprek met Miller in Pipestem, West Virginia. De (toen) voorzitter van de democratische oppositie, zelf een slachtoffer van de stoflong, kwam over als een dooerernstig, eerlijk en schuchter man, iemand met een uitgesproken zin voor rechtvaardigheid maar met een ontstellend gebrek aan politieke visie. Het zou o.i. verkeerd zijn, Miller nu als een korrupte „verrader van de arbeidersbelangen“ af te schilderen, zoals sommige linkse bladen in België maar al te vlug en te graag doen.
- (2) Zie Marijke van Hemeldonck, „Heropleven van de Amerikaanse Vakbonden“ in : *Links*, XIX, 40, 3 september 1977, p. 4.
- (3) Zie Martin Chaney, „Verenigde Staten : Verwarring in de linkse Gelederen“ in : *Vlaams Marxistisch Tijdschrift*, XI, 3-4, maart 1978.
- (4) Breek geen staking over de bazen
luister niet naar hun bedrog
wij arme werkers hebben geen kans
als we ons niet organiseren.

Refr. Aan welke kant sta jij ?

pen de mijnwerkers het tweede voorstel met 2 tegen 1. Over het derde kompromisvoorstel werd op Goede Vrijdag 24 maart gestemd en het ziet er vandaag (27 maart) naar uit dat het zal worden aanvaard.

Wat zijn de voornaamste punten van dit derde voorstel ?

- Het patronaat geeft het recht op, de leiders van „wilde stakingen“ te straffen en laat de beslissing over aan een arbitragecomité.
- Tegen de eis van de vakbond, het pensioen op \$ 500 te bepalen, stellen de patroons een verhoging tot 250-275 dollar per maand voor.
- De UMW geeft het principe van de gratis geneeskunde op, en stelt het maximum bedrag per maand en per familie op \$ 200 (het patronaat had \$ 700 gevraagd).
- De loonsverhoging van 31 procent over drie jaar blijft gehandhaafd ; in 1981 zou dat \$ 11.40 per uur belopen.

Dat de vakbond nog steeds respect inboezemt blijkt duidelijk uit de aarzeling waarmee de regering de uitvoering van de Taft Hartley wet, die op maandag 20 maart van kracht werd, schijnt aan te pakken. De burgerlijke pers spekuelt zowel op de interne tegenstellingen binnen het UMW („Het ontslag van Miller nakend ?“ - „Het einde van de UMW ?“ en andere koppen) als op de druk van de publieke opinie tegen de „zelfzuchtige“ mijnwerkers. Dat dit tot nog toe niet lukte is een getuigenis voor het klassebewustzijn van de stakers en hun directe omgeving en een teken dat het vakbondsmilitantisme in de VSA verre van uitgestorven is.

Solidariteit met de Amerikaanse arbeidersbeweging.
De Europese linkerzijde vergeet al te dikwijls dat het weinig aantrekkelijke beeld van de Amerikaanse vakbonden (Tony Boyle, George Meany, Jimmy Hoffa enz.) ook mede door de burgerlijke pers - in de States én in Europa - gemanipuleerd wordt. (2) Er is wel degelijk een klassebewustzijn te vinden, en dit niet alleen onder de mijnwerkers, maar o.m. ook bij de landarbeiders van de UFW (United Farm Workers) in Californië, de arbeiders in de elektronische bedrijven (UE, United Electrical Workers), de overheidsdiensten, de automakers van de UAW, de leraars en, sinds vorig jaar, de metaalbewerkeren. Maar de kloof is breed tussen dit militant economisme en het doorgaans steriele puritanisme van de vele linkse partijen, groepen en groepjes. (3) En zolang deze kloof niet overbrugd wordt zal de politieke impact van de arbeidersbeweging in de handen van professionele antikommunisten en conservatieven blijven stagneren. De Europese linkerzijde kan dank zij korrekte informatie over en reële steun voor de Amerikaanse arbeiders er toe bijdragen, die tegennatuurlijke scheiding tussen socialisme en syndikalisme te ontmaskeren voor wat ze is : een geslaagde ideologische strategie van de heersende klasse. Jimmy Carter, de CIA en de selectieve mensenrechtscampagne tekenen één beeld van de V.S.A. ; de stakende, vastbesloten, solidaire mijnwerkers in Kentucky en West Virginia tonen er een ander. Een mijnwerkerslied uit de klassenstrijd van de jaren 30 zegt dat klaar en duidelijk :

Don't scab for the bosses
don't listen to their lies
Us poor folks haven't got a chance
unless we organize.

Refr. Which side are you on ? (4)

30 maart 1978.

LATIJS-AMERIKA

CARMEN CASTILLO DE STEM VAN HET CHILEENSE VROUWENVERZET !

Ze is knap, ze is jong, ze is elegant. Ze is alles wat je dus niet verwacht wanneer je haar voorgeschiedenis kent. De voorgeschiedenis van de Chileense militante én feministe.

Links sociaal verzet en „Ja liberacion del mujer“, de bevrijding van de vrouw. Op het eerste gezicht twee aparte begrippen, in werkelijkheid kan het ene niet zonder het andere.

De lijdensweg die achter haar ligt is aan de oppervlakte niet te merken, maar wanneer ze een podium beklimt en begint te praten, komen plotseling al de litzkens weer bloot te liggen, dan komt er uit die broos lijkende vrouw plots een kracht los, een emotionele geladenheid die in een explosie van woorden op haar auditorium overslaat en hen ademloos aan haar lippen doet hangen.

Want wanneer zij praat over de repressie in Chili dan roept ze het beeld op van haar man, de arts Miguel Enriquez, stichter van de M.I.R. doodgeschoten in haar armen, haar ongeboren kind „doodgeschopt“ in haar buik, de ellende van een jaar concentratiekamp (waar ze door de druk van de vrouwenbewegingen over de hele wereld uit vrij kwam). Dan praat ze over de moed én de kwetsbaarheid van de vrouw in het verzet, de foltering en de verkrachting heeft voor de militante vrouw immers steeds een dubbele dimensie (met de pijn tracht men het verzet te kraken, met de vernedering van het lichaam tracht men de affectieve identiteit van het vrouw-zijn te breken).

Ze brengt hulde aan die duizenden gewone volkswomen van Chili die, de ellende, het geweld en de willekeur beu, de traditionele deugdzaam veiligheids van hun huizen verlieten en de straat op gingen, als een schild voor hun mannen gingen staan, als steun achter en naast hun mannen gingen staan. Luidkeels gingen ze protesteren tegen het verdwijnen van familieleden, tegen het folteren van kinderen tot baby's toe onder de ogen van hun moeder. Wanneer je deze dingen hoort, is er dan nog een andere weg dan wereldwijde solidariteit boven de begrenzing van welke politieke of godsdienstovertuiging ook ? Hebben alle moeders in zich niet die smeulende vlam van de klauwende tijgerin wanneer het om de veiligheid en het leven van haar kinderen gaat ? !

Als ze tot slot de bijna tastbare pijn van de banneling in de zaal slingert (zijn stille, klandestiene strijd duizenden kilometer verwijderd van het geliefde, verscheurde land, het niet te doven vuur van zijn hoop) dan gaat deze schreeuw om hulp en begrip als een vuistslag door het pantser van je westerse zelfvoldaanheid.

Dan wordt je heel stil, heel triest, maar ook heel dankbaar en blij dat op de stinkende mestvaait van corruptie en genadeloos geweld een menselijke bloem kon ontluiten zoals zij !

Frieda Groffy.

NIEUWE LUCHTDOELARTILLERIE : 5 MILJARD

Er komt eigenlijk geen einde aan de honger van Defensie minister VDB naar nieuwe wapens. Eind maart werd te Lombardsijde de eerste nieuwe „GEPARD“ tank door een Duitse Eenheid aan het Belgisch leger overhandigd. De kostprijs van dit nieuw militair tuig bedraagt negentig miljoen frank per stuk. Onze regering heeft er zo wat 55 besteld wat een totaal bedrag maakt van 5 miljard... plus wat er nog zal bijkomen. De tanks worden geleverd in vier fasen : drie stuks in 1977 ; 25 stuks in 1978 ; 23 stuks in 1979 en nog vier in 1980. Ruim twee derde van de kostprijs zit in de elektronische uitrusting die geleverd werd door Siemens. In aanwezigheid van militaire en burgerlijke prominenten werd het nieuw oorlogstuig, van Duitse makelij, te Lombardsijde op proef gesteld. Zo vernemen we dat de „zak“ die door een vliegtuig getrokken werd aan 350 km per uur, op een hoogte van 500 meter en op een afstand van 800 meter 205 maal geraakt werd op de 252 afgeschoten granaten.

V.D.B. zal nu op zijn twee oren kunnen slapen en... wij ons deel van de rekening betalen.

MIDDEN-OOSTEN

VERDEELDHEID

De situatie in Israël.

Begin maart werden de interne tegenstellingen binnen de Israëlische regering duidelijk met het konflikt Begin-Weizmann.

Ezer Weizmann, minister van defensie had namelijk te kennen gegeven dat indien Begin zijn plannen voor verdere kolonisatie van de bezette gebieden niet opgaf hij onmiddellijk ontslag zou nemen. De basis voor dit konflikt was zeker voor een deel persoonlijk : Weizmann wordt in de ogen van vele observatoren gezien als een mogelijke opvolger voor Begin. De minister van defensie gaf blijkbaar echter ook uiting aan een meer algemene misnoegdheid binnen de Israëlische bevolking. Enige tijd hadden een aantal leerlingen middelbaar onderwijs van Tel-Aviv een brief opgesteld waarin ze de Israëlische premier vroegen minder onverzettelijk te zijn en de kansen op Vrede te grijpen. Na de stellingname van Weizmann volgde een andere zeker nog meer betekenisvolle uitdrukking van ongenoegen met de brief van meer dan 300 officieren van de Israëlische elite-troepen die Begin ervan beschuldigden eerder gebiedswinst dan vrede te willen. Ook de meer „gematigde“ vleugel van de Likoeid, de partij van Begin zelf, nam meer en meer deze houding aan.

Tegenover al deze protesten was de houding van Begin steeds dezelfde : een koele afwijzing en geen enkele toevlucht. Integendeel herhaalde hij nogmaals dat hij de Westelijke Jordaanoever nooit zou opgeven.

Atherton, de speciale afgevaardigde van Carter : mislukking.

Tenslotte de situatie te deblokkeren na het initiatief van Sadat dat gestrand was op de klippen van Begin's onverzettelijkheid werd een speciale afgevaardigde van Carter naar het gebied gestuurd. Het resultaat was nihil, erger, het bood Begin de gelegenheid om de situatie nog moeilijker te maken.

Begin verklaarde immers ter gelegenheid van het bezoek van Atherton dat volgens hem Cisjordanië en Gaza niets te zien hadden met UNO resolutie 242.

Nu was 242 wel een zeer omstreden resolutie maar een dergelijke interpretatie ging alle perken te buiten. De dubbelzinnigheid van de Engelse tekst had gemaakt dat men in het verleden nooit eens geworden was of „bezette gebieden“ dan wel „alle bezette gebieden“ moesten ontruimd worden.

Maar zelfs de voorstanders van „bezette gebieden“ verstonden hieronder wel ontruiming van alle gebieden zij het niet helemaal, mits een aantal grensaanpassingen. De nieuwe interpretatie die Begin voorstelde betekende dus een zeer ernstige stap achteruit vermits hij nu zei dat bepaalde bezette gebieden in het geheel niet zouden ontruimd worden.

Een belangrijke konsekwentie hiervan was dat Jordanië praktisch uitgesloten werd van mogelijke verdere onder-

handelingen. Nu was de Jordaanse koning juist een van de mensen waarop gerekend werd om de vredesinitiatieven van Sadat nieuw leven in te blazen. Indien hij Sadat vervoegd had zou Syrië helemaal alleen gestaan hebben en kregen onderhandelingen veel meer kans op slagen. Voor de zoveelste maal moeten we dus konstatieren dat de akties van Begin een verder blokkeren van de situatie tot gevolg hebben.

De houding van de pro-Westerse Arabische Regimes.

In een interview verklaarde Hussein van Jordanië dat het initiatief van Sadat een troebele situatie geschapen had waarin alles kon gebeuren, ook oorlog. Dit is wel zeer opmerkelijk omdat Hussein aanvankelijk niet negatief stond tegenover de pogingen van de Egyptische president. Deze verklaring moet dan ook gezien worden als een uiting van de steeds meer pessimistische stemming die in dit verband groeide.

Verder wees Hussein op de noodzaak de Sovjetunie te laten deelnemen aan mogelijke onderhandelingen.

Tenslotte richtte hij verwijten aan de Verenigde Staten : volgens hem oefenen deze te weinig politieke en economische druk uit op Israël.

Dit laatste verwijt vinden we trouwens terug bij andere pro-Westerse Arabische Regimes. Zij verwijten ook Carter een dubbelzinnige houding aan te nemen in verband met het Midden-Oosten : aan de ene zijde beweert Carter voorstander te zijn van een globale oplossing, aan de andere zijde steunt hij Egypte in haar pogingen om een afzonderlijk akkoord te sluiten met Israël.

Zij verbazen er zich ook over dat de Amerikanen nog steeds geen dialoog hebben aangevat met de PLO die nu toch internationaal erkend is als de vertegenwoordiger van het Palestijnse volk.

Tenslotte werd na de verklaringen van Begin over UNO-resolutie 242 gezegd dat de Palestijnen gelijk hadden in het verleden deze tekst niet als basis voor onderhandelingen te willen aanvaarden vermits de tekst nu door de Israël zelf gekontesteerd wordt.

De Palestijnse aktie.

Een bezoek van Begin aan Washington was aangekondigd en iedereen was er van overtuigd dat hier zeer grote problemen zouden rijzen. Carter is het helemaal niet eens met de Israëlische interpretatie van 242. De Amerikaanse president heeft zich ook duidelijk tegen nieuwe nederzettingen in de bezette gebieden uitgesproken. Algemeener is er een afwijzende houding van de US tegenover de Israëlische onwrikbaarheid. Toch hoopten de Amerikanen nog steeds De Zionistische staat er toe te kunnen bewegen de onderhandelingen met Egypte te hernemen op een ernstige basis. Zij konden hiervoor rekenen op een groeiende steun binnen Israël, zoals hierboven aangegeeft, maar ook in de US zelf was de stemming ten gunste van Israël wat afgekoeld.

Een recente opiniepeiling van Newsweek gaf de volgende resultaten : een derde van de ondervraagden verklaarden „minder sympathie“ te voelen dan voorheen voor Israël. 42 procent waren daartegenover „gunstiger“ gestemd tegenover Egypte sinds de reis van Sadat. Egypte werd trouwens door 45 procent van de ondervraagden gezien als „meer geneigd tot compromissen“ dan Israël. Ook in de pro-Zionistische lobby van de Amerikaanse senaat worden kritische geluiden gehoord.

Zo meldde Le Monde dat Ribicoff, een van de vijf joodse senatoren, en vorige verdediger van Israël, in de senaat het recht opeiste om „de politiek van de Israëlische regering te bekritisieren als hij er niet akkoord mee gaat zoals hij ook de politiek van zijn eigen regering zou bekritisieren“ misschien lijkt dit een vanzelfsprekende zaak, voegt Le Monde hier aan toe maar tot nu vermeed men dergelijke uitspraken.

Ook van Egyptische kant bleef men natuurlijk aandringen op Amerikaanse druk om de onderhandelingen verder te zetten. Indien Sadat van koers zou moeten veranderen betekent dit dat hij gelijk zou geven aan het Front van de vastberadenheid, dat hij zo zijn leidende rol zou verliezen en, erger nog, dat hij waarschijnlijk voor een groot aantal binnenlandse problemen zou komen te staan. Het blijft trouwens een vraag hoelang hij de situatie in zijn land zal kunnen bevrozen.

De Palestijnen moesten voor de zoveelste maal vaststellen dat zij buiten de hele zaak gehouden werden, dat de eisen van Begin altijd maar hoger gesteld werden en dat de Amerikanen blijkbaar niet in staat waren hier veel aan te doen.

Tegenover die situatie hebben zij weer hun eigen zaak in handen genomen.

Om duidelijk te bewijzen dat men ze niet kan buiten de zaak houden, dat men niet zomaar over en zonder hen kan beslissen. De aktie werd voor een groot deel van binnen Israël gevoerd : het is een bezette bevolking die opstaat tegen de bezetter. Het is waar dat er vele doden gevallen zijn en dat dit zeer erg is. Het is waar dat onder hen vele burgers waren, en vrouwen, en kinderen. Het is waar dat dit afschuwelijk is.

Maar hoe verwacht men dat de Palestijnen zouden reageren tegenover iemand die niet alleen hun land heeft bezet maar gewoonweg hun bestaan zelf negeert, die hen gedurende al deze lange jaren elke dag frustrereert op alle gebieden : sociaal, psychologisch, moreel. Tegenover iemand tenslotte die hen fysisch aanvalt : ze gevangen zet dikwijls zonder enige andere reden dan dat ze Palestijnen zijn, ze foltert in de gevangenschappen. Hoe zouden

zij moeten reageren tegenover een vijand die met uiterste doelbewustheid en voorberadenheid, met hun geperfectioneerde oorlogstuigen ganse kampen bombardeert en zo honderden vrouwen en kinderen doodt, vrouwen en kinderen die deze vijand eerst zelf verplicht had te vluchten en in die kampen te gaan wonen. Hoe komt het toch dat nu weer de verontwaardiging van de pers in één richting gaat ?

Voor Israël was de gelegenheid schoon. Weer konden, tegenover de „bedreiging“ de innerlijke verdeeldheid vergeten worden om samen wraakplannen te bedenken.

De inval in Zuid-Libanon.

Wat dan uiteindelijk gebeurde was echter nog veel erger. Het was geen wraak maar een - volgens de verklaring van een Israëlisch generaal zelf - lang voorbereid plan. Het was de inval en de bezetting van Zuid-Libanon.

Israël viel met 37.000 man, een vierde van haar totale strijdkrachten, Libanon binnen. Ondanks de grote tegenstand door de Palestijnen en de Libanese progressisten geboden slaagde deze overmacht, uitgerust met de meest moderne Amerikaanse bewapening en gesteund vanuit de zee en de lucht er in tot aan de Litani rivier door te dringen. De grens aan de Litani was al lang een droom van de Israëlische machthebbers omdat het noorden van Israël in het hydrologische bassin van deze waterloop ligt. De verklaring van de Israëli was dat ze het zuiden van Libanon zouden zuiveren van Palestijnse aanwezigheid en er ook voor zouden zorgen dat het gebied „zuiver“ zou blijven. Daarna zouden ze zich terug trekken.

De ware redenen zijn wellicht iets uitgebreider.

Het is ongetwijfeld zo dat Israël een zware slag wil toevoeren aan de Palestijnse weerstand, een van de belangrijke „hinderpalen“ - in hun ogen - voor een regeling van de problemen. Zonder te willen spreken van plannen voor de totale fysieke uitroeiing van de Palestijnen in het gebied is het toch wel zo dat de zware bombardementen van de kampen een groot aantal doden hebben veroorzaakt. De voornaamste bedoeling schijnt echter te zijn de Palestijnen en progressieven uit het gebied naar het noorden te doen vluchten. Hiervoor werden bijzonder afschuwelijke wapens gebruikt, o.m. de bewuste fragmentatiebommen. Voor éénmaal hebben de informatiemedia hier toch uitvoerig over bericht. Zodanig zelfs dat de Amerikanen zich verplicht voelden een verklaring af te leggen. Zij verklaarden dat ze wel degelijk dergelijke wapens aan Israël geleverd hadden maar met de uitdrukkelijke voorwaarde dat ze alleen in geval van uiterste nood gebruikt mochten worden.

Er werd beloofd erover te waken dat ze in de toekomst niet meer ten onrechte zouden gebruikt worden.

De bedoeling van de Israëli met het op de vlucht drijven van een groot deel van de bevolking in het zuiden was duidelijk de situatie in Libanon te destabiliseren.

Ondertussen steunden ze immers, zoals tijdens de Libanese crisis, openlijk de rechtse militieën. Hun bedoeling was door de destabilisatie en de steun de situatie in het voordeel van hun rechtse bondgenoten te doen uitdraaien. Niet alleen in het zuiden zou dit zijn uitwerking hebben maar ook in het noorden, vooral dan rond de grote steden waar de grote stromen vluchtelingen weer zouden zorgen voor sociale en politieke spanning, incidenten en uiteindelijk een hervatten van de Libanese burgeroorlog. Zo zouden ook de Syriërs bij de zaak betrokken worden.

Ofwel zouden zij hun troepen, die het grootste deel van de Arabische Vredesmacht in Libanon uitmaken moeten terugtrekken, en zo het heropflakken van de burgeroorlog bevorderen, ofwel zouden zij tot een confrontatie gedwongen worden met het Israëliësch leger.

Gelukkig stopte onder internationale druk een offensief ten zuiden van de Litani en konden de Syriërs zich buiten de strijd houden (vermits de Arabische vredesmacht slechts ten noorden van de Litani gevestigd is) en zo een nieuw algemeen konflikt vermijden. Het is alleszins duidelijk hiermee wie in het gebied tot oorlog provoceert. Ondanks hun belofte niet in het gebied te blijven en zich terug te trekken voor de UNO-troepen is het nu duidelijk dat de Israëliërs helemaal niet van plan zijn op korte termijn Libanon te verlaten. Zij zullen dit waarschijnlijk pas doen wanneer de Palestijnen en progressisten voldoende verzwakt en de rechtse militieën voldoende bewapend en versterkt zijn.

In feite hebben we hier weer te maken met het probleem van de veilige grenzen. Weer moeten we duidelijk stellen dat Begin achter geen enkele grens veilig zal zijn, al bezet hij gans het Midden-Oosten, zolang er geen rechtvaardige vrede zal heersen.

Een rechtvaardige vrede is onmogelijk zonder de Palestijnen. De PLO heeft voor de zoveelste maal bewezen dat geen enkele politieke, noch militaire aanval de Palestijnen klein zal krijgen.

Zolang Begin zijn nefaste politiek voortzet ziet de toekomst er dus somber uit. Zelfs de zeer verregaande toegevingen van Sadat hebben hem geen duimbreed kunnen doen bewegen. In zulk een situatie valt het ergste te verwachten tenzij de VS en de publieke opinie in Israël zelf tot een koerswijziging kan leiden.

Daar hebben wij ook een rol te spelen. De mentaliteitsverandering tegenover de problemen van het Midden-Oosten die zich traag maar zeker in ons land ontwikkelt dankzij de aktie van de vredesmilitanten en de progressieve krachten in het algemeen en waarvan we eerst in de pers duidelijke uitingen zagen is nu al hoger doorgedrongen en sommige verklaringen van onze minister van Buitenlandse Zaken zijn verre van negatief te noemen. Langsdaar kan ook druk uitgeoefend worden opdat na zoveel jaren het recht zou zegevieren voor het Palestijnse volk.

M. Tanret.

De groei van de schulden van de ontwikkelingslanden overtreft in grote omvang de hulpverlening aan deze landen. De buitenlandse schulden van de niet olie-producerende landen aan de handelsbanken, merendeels Amerikaanse, bedroegen in 1976 reeds 180 miljard. Volgens voorlopige ramingen was de schuld van deze landen op eind 1977 al gestegen tot ongeveer 258 miljard dollar.

„Pikken vrouw“ van Tsjejkovski zal onder regie van I. Lioubimov in de Opera van Parijs niet opgevoerd worden. De direktor van Taganka theater te Moskou die het stuk, in samenwerking met de componist Schnittke en de dirigent Rojdnestivenski onder een nieuwe moderne versie wilde voorstellen, botste op de tegenstand van zekere kulturele autoriteiten van zijn land die hierin geen brood zien en het bij de oude formule willen houden. De belangrijkste reden van het verzet zou echter dienen gezocht te worden in het feit dat Lioubimov begin maart aan het Kommunistisch dagblad L'Humanité een interview toestond waarin zekere middens van het Ministerie van Kultuur te Moskou aan de kaak werden gesteld.

Gerrity en Berrelez, twee toptiguren van de multinationale I.T.T. worden door de senaatscommissie van de Verenigde Staten ter verantwoording geroepen voor het afleggen van valse verklaringen in het onderzoek naar de activiteiten van de C.I.A.

Na de militaire putsch van Pinochet hadden beide I.T.T. mannen aan een onderzoekscommissie verklaard dat hun firma nooit iets ondernomen had. Chilense regering.

In 1975 kwam echter aan het licht dat I.T.T. in nauwe samenwerking met de C.I.A. fondsen ter beschikking had gesteld om de verkozen regering van de Unidad Popular te bekampen. Aan de vrachtovervoerders werden aldus ruime vergoedingen gegeven om deze toe te laten door een staking de Chileense bevoorrading te ontrederen.

DE BEWAPENING IN DE WERELD.

In de loop van de laatste vijf jaren, heeft de wereld jaarlijks gemiddeld 1.800 miljard frank uitgegeven aan bewapening en legers. Het aantal staten die ingewikkelde wapens bezitten, is toegenomen. Vijf tot zes procent van alle diensten en goederen (inbegrepen de grondstoffen) worden aan bewapening opgeofferd.

Alle bewapeningstypes worden ingewikkelder en dodelijker. De atombom heeft de bewapening een nieuwe, ongekende dimensie bezorgd. De wereldvoorraden van strategische atoomwapens overschrijden op dit ogenblik 10.000 megatonwapens (H-bommen) met de mogelijkheid van werelddeel tot werelddeel te worden afgevuurd. Het tactische atoomarsenaal omvat tienduizenden bommen, elk even krachtig als deze, die Hiroshima en Nagasaki vernield hebben.

Volgens U.N.O.-schattingen overschrijdt de wereldwapenhandel 50 miljard frank per jaar en neemt nog met 3 tot 4 procent per jaar toe. Die handel verzekert enorme winsten aan grote nationale en internationale maatschappijen. Eén derde van deze handel gebeurt tussen industriële landen. De twee andere derden worden gericht op de ontwikkelingslanden, steeds meer in aantal om straaljagers of raketten te bezitten. In de wereld hebben 60 miljoen mensen militaire bezigheden of werkzaamheden verbonden met bewapening. Daarbij horen een meerderheid van arbeiders, technici en ingenieurs, die over een bijzondere bekwaamheid beschikken en vooral meer dan een vierde van het wetenschappelijk en technisch onderzoek.

Ons land offert eveneens aan de bewapening een belangrijk deel van het staatsbudget, van de hulpbronnen en van het meest gekwalificeerde handwerk op.

Deze reusachtige bewapeningsaan groei mondt niet uit in een samenhangende politiek. De wereldbewapeningswedloop gaat zelfs in tegen de ontwikkeling van de internationale situatie. Deze is na de tweede wereldoorlog, nadat de koude oorlog getekend werd door het Koreaans conflict, de oorlogen in Vietnam en in het Nabije Oosten, bezig aan een ontwikkeling naar een internationale ontspanning. De bewapeningswedloop kan deze evolutie in gevaar brengen en opnieuw in opspraak brengen.

DE ONTwapENING.

De belangrijkheid van de wapenvoorraden en van de militaire uitgaven, de ingewikkelde situatie van militair evenwicht, die zich heeft ontwikkeld, zullen van de algemene en volledige ontwapening een langdurige en moeilijke zaak maken, die alleen kan voortvloeien uit een reeks bilaterale, regionale en wereldovereenkomsten. Om de weg naar de algemene en volledige ontwapening te openen, zullen zo'n akkoorden moeten omgezet worden in een werkelijke afbouw van de bewapening en van de militaire budgetten, in controleerbare verbodsbepalingen over de aanmaak en het bestuderen van wapens en ander militair materieel.

Ontwapeningsakkoorden en overeenkomsten in verband met bewapeningscontrole worden reeds ondertekend. Deze akkoorden waren het resultaat van bilaterale beslissingen of van regionale overeenkomsten of van besprekingen met een internationaal karakter. Het grootste deel ervan zijn geen echte ontwapeningsakkoorden: zij hebben geen vermindering van wapenvoorraden of van militaire uitgaven met zich gebracht, maar wel bewape-

ningsbeperkingen dat wat men de bewapeningscontrole is gaan noemen. Ze zijn positief in die mate dat ze de bewapeningswedloop belet hebben zich verder te ontwikkelen in een nog belangrijker mate; bovendien hebben ze toenaderingsprocedures en een gemeenschappelijke aanpak in werking gezet, zonder dewelke men geen echte onderhandelingen kan aanpakken. De akkoorden over de bewapeningscontrole kunnen slechts een echte stap in de richting van de ontwapening vormen, indien ze zich schakelen aan een systematische reeks van handelingen die snel kunnen leiden tot een werkelijke vermindering van de wapenvoorraden en -productie. Dat dan vooral in de landen die beschikken over de belangrijkste voorraden van atoom- en conventionele wapens.

De ontwapening maakt het onderwerp uit van bilaterale besprekingen tussen staten. De Franse regering moet zo'n contacten ontwikkelen in een zo ruim mogelijk kader, zonder bepaalde relaties te bevoordelen, wat de initiatieven zou beperken of de verdeling in militaire blokken zou versterken. Deze bilaterale besprekingen zouden aan geloofwaardigheid en aan kracht winnen, indien de Franse en de internationale publieke opinie ervan op de hoogte zouden zijn.

De onderhandelingen in Wenen trachten de bewapende machten in het centrum van Europa te verminderen. Daar bevinden zich immers de meest uitgebreide concentraties van wapens in de wereld. Het niveau van die bewapening is in tegenspraak met de werkelijke vooruitgang in de ontspanning en in de samenwerking, die het ondertekenen van het slotakkoord van Helsinki mogelijk hebben gemaakt. De afbouw van de bewapening in Europa moet natuurlijk rekening houden met het veiligheids-evenwicht in die gebieden. De onderhandelingen hebben nog niet geleid tot opvallende vooruitgang, rekening gehouden met de duur ervan. Het respect voor de gelijkheid van de Europese staten en de wil tot verder onderhandelen zouden bewapeningsbeperkingen en -verminderingen moeten toelaten, die een uitbreiding van de politieke ontspanning naar het militaire vlak zouden betekenen.

Na het slotakkoord van Helsinki onderzoekt de *Conferentie van Belgrado* eveneens enkele problemen verbonden met ontwapening. „Vertrouwelijke maatregelen“ verplichten de ondertekenaars om wederzijds inlichtingen te verstrekken over militaire oefeningen of verplaatsingen van troepen met een uitgebreide schaal. Gekoppeld aan samenwerkingsakkoorden zouden deze bepalingen het ontwapeningsonderzoek moeten bevorderen. De Verenigde Staten en de Sovjetunie onderhouden voortdurend besprekingen over de beperking van de strategische wapens (SALT), die tot het afsluiten van akkoorden hebben geleid over de beperking van nucleaire wapens of ter voorkoming van een atoomoorlog. Die besprekingen, beperkt tot de grootste machten, interesseren natuurlijk de gehele wereld. De landen van de internationale gemeenschap zouden in een aangepaste formulering bij de Saltakkoorden moeten betrokken worden en bij de controle op de toepassing ervan.

De Conferentie van het Ontwapeningscomité (Conferentie van Genève) onderzoekt ontwapeningsprojecten en heeft aan de basis gelegen van de meeste reeds afgesloten

akkoorden. De werkmethode en de samenstelling van de Geneefse Conferentie werden bekritiseerd, vooral de ongelijkheid van de deelnemers aan de Conferentie, die niet langer onder het co-leiderschap van de V.S. en de S.U. zou mogen geplaatst worden. Vele vragen en problemen in verband met de ontwapening werden grondig onderzocht en zouden snel tot doeltreffende akkoorden kunnen leiden. Dit dan vooral in verband met het verbod op alle proefnemingen met atoomwapens, het verbod op chemische wapens en op de nieuwe familie van massale vernietigingswapens.

STRATEGISCHE BEWAPENING.

URSS - USA OP 1 JULI 1977.

a. *Strategische bombardementsvliegtuigen.*

De U.S.A. beschikken over 414 bombardementsvliegtuigen, waarbij 348 van het type B52 met een lange actieradius (ongeveer 18.000 kilometer). De URSS bezit ongeveer 140 bombardementsvliegtuigen met een actieradius van 10.000 kilometer en 35 Backfirs met een middelmatige actieradius.

b. *Strategische onderzeeërs.*

De U.S.A. bezitten 41 onderzeeërs, waarvan 11 uitgerust met 16 Polarisraketten A3 en 30 met 16 raketten Poseidon C3.

De URSS bezit 60 onderzeeërs waarvan :

- 8 uitgerust met 3 raketten SSN5
- 34 uitgerust met 16 raketten SSN6
- 11 uitgerust met 12 raketten SSN8
- 7 uitgerust met 16 raketten SSN8.

c. *Ballistische projectielen gelanceerd door onderzeeërs.*

De U.S.A. bezitten 656 projectielen :

- 170 projectielen Polaris A3
Raketten met een reikwijdte van 4.500 km en meervoudige kop. Elke raket met 3 koppen van elk één 200 kiloton bom.
- 480 projectielen Poseidon C3
Raket met een reikwijdte van 4.500 km en met meerdere koppen elk met een onafhankelijk traject (MIRV). Elke raket met 10 koppen van elk één 40 kiloton bom.

De URSS bezit 812 projectielen :

- 24 projectielen SSN5
Raket met een reikwijdte van 1.300 km. Elke raket met één 1 megaton bom.
- 544 projectielen SSN6
Raketten met een reikwijdte van 2.500 km en ofwel met één kop met 1 megatonlading, ofwel met meervoudige kop (dan heeft elke raket 3 koppen met telkens een bom van 200 kiloton).
- 244 projectielen SSN8
Raket met een reikwijdte van 7.500 km. Elke raket met een H-bom van 1 megaton.

d. *Intercontinentale ballistische projectielen (ICBM).*

De U.S.A. bezitten 1.054 projectielen :

- 54 projectielen Titan II
Raket met een reikwijdte van 11.000 km met één kop van 1 H-bom (10 megaton).
- 450 projectielen Minuteman II
Raket met een reikwijdte van 12.000 km met één kop van 1 H-bom (2 megaton).

- 550 projectielen Minuteman III
Raket met een reikwijdte van 13.000 km met meervoudige kop en onafhankelijke trajecten. Elke raket heeft 3 koppen met telkens een 200 kilotonbom.

De URSS bezit 1.452 projectielen :

- 1.212 projectielen SS7 - SS8 - SS9 - SS11 - SS13
Raket met een reikwijdte van 9 tot 10.000 km met één enkele kop, die een megatonbom van 1, 10 of 20 megaton draagt.
- 60 projectielen SS18
Raket met een reikwijdte van 10.000 km en meervoudige kop. Elke raket heeft 3 koppen met telkens een 200 kilotonbom.
- 140 projectielen SS19
Raket met een reikwijdte van 9.000 km en meervoudige kop met onafhankelijke trajecten. Elke raket heeft 6 koppen met telkens één 1 megatonbom.
- 40 projectielen SS17
Raket met meervoudige kop en onafhankelijke trajecten. Elke raket heeft 4 koppen met telkens één 1 megatonbom.

e. *Aantal nucleaire koppen op raketten of projectielen :*

- U.S.A. : 8.500.
- U.R.S.S. : 4.000.

Ref. World Armaments and Disarmament SIPRI Yearbook 1977.

BEWAPENINGSUITGAVEN OP WERELDVLAKE.

1. In 1976 stegen de werelduitgaven tot 334 miljard dollars (dollarwaarde 1976), of ongeveer 1.670 miljard frank.

- Deze zijn tegen een constante muntwaarde 3.000 keer hoger dan in 1900.
- In de jongste 20 jaar verdubbelden de uitgaven, tegen een vaste muntwaarde, bijna :
In 1956 : 185 miljard dollars (1976 dollars)
In 1966 : 265 miljard dollars (1976 dollars)
In 1976 : 334 miljard dollars (1976 dollars).
- De werelduitgaven voor bewapening zijn gelijkwaardig aan :
 - * Het bruto nationaal product van de 65 Latijnsamerikaanse landen plus de Afrikaanse landen.
 - * Het geheel der werelduitgaven voor opvoeding.
 - * Het dubbele der regeringsuitgaven voor de gezondheid.
 - * 13 maal meer dan het geheel der bijstandsprogramma's in het kader van de ontwikkelingsamenwerking.
 - * De twee belangrijkste allianties : Navo (inbegrepen Frankrijk) en de landen van het Warschaupakt besteedden 70 procent van de uitgaven, de Derde Wereld buiten China overschrijdt 15 procent.

2. In 1976 heeft de Derde Wereld 51 miljard dollars (255 miljard frank) uitgegeven om zich te bewapenen. 5 landen hebben ongeveer de helft van die sommen uitgegeven :

- Iran : 7,3 miljard dollars (1976 dollars)
- Egypte : 5,4 miljard dollars
- Saoedi-Arabië : 4,4 miljard dollars
- Israël : 3,6 miljard dollars
- India : 2,8 miljard dollars.

- * In de landen van het Nabije Oosten hebben de uitgaven per inwoner de volgende waarde : in Israël is het BNP 3.600 dollar per inwoner, de militaire uitgaven 1.050 dollar per inwoner ; in Egypte BNP 302 dollar per inwoner, militaire uitgaven 140 dollar per inwoner.

Ref. World Armaments and Disarmament - SIPRI Yearbook 1977.

WERELDUITGAVEN IN 1976.

Miljarden dollars (waarde 1976) :

	Bedrag	Percent
Nabije Oosten	27,30	8,40
Verre Oosten (zonder China)	6,42	1,90
Zuid-Amerika	5,60	1,60
Zuid-Azië	4,00	1,20
Afrika (zonder Egypte)	6,49	1,90
Centraal-Amerika	1,19	0,30
Totaal Derde Wereld	51,00	15,30
V.S.A.	99,10	29,70
Anderen Navo (ook Frankrijk)	60,00	18,00
Navo	159,10	47,70
URSS	61,10	18,00
Anderen Warschaupakt	11,00	3,30
Warschaupakt	72,00	27,30
China	36,00	10,90
Anderen	15,80	4,80
Totalen :	334,00	100,00

MULTILATERALE AKKOORDEN OVER DE BEPERKING VAN DE BEWAPENING EN DE ONTWAPENING OP 31/12/1976.

1. Overeenkomst over het verbod op het gebruik van verstikkende gassen, giftige en andere gassen en op het gebruik van bacteriologische middelen in oorlogen (*Overeenkomst van Genève*). Ondertekend op 17 juni 1925. Bekrachtigd door 96 staten waarbij Frankrijk.
2. *Verdrag over de Zuidpool* : Dit verdrag verklaart dat „alleen vredelievende activiteiten zijn toegelaten in Antarctica. Zijn onder andere verboden alle maatregelen met een militair karakter zoals het optrekken van basissen, de opbouw van versterkingen, oefeningen en ook proefnemingen met alle soorten wapens... Elke nucleaire ontploffing aan de Zuidpool is verboden, alsook de vernietiging van radio-actief afval in die streek...". Ondertekend op 1 december 1959. Van kracht op 23 juni 1961. Bekrachtigd door 19 staten waarbij Frankrijk.
3. Verdrag tot verbieden van proefnemingen met atoomwapens in de atmosfeer, in de ruimte buiten de atmosfeer en onder water (*Verdrag van Moskou*). Ondertekend op 5 augustus 1963. Van kracht op 10 oktober 1963. Bekrachtigd door 108 staten. Niet ondertekend door Frankrijk.
4. Verdrag tot het regelen van de activiteiten der staten wat betreft het onderzoeken en het gebruiken van de buiten-atmosferische ruimte, inbegrepen de maan en de hemellichamen. Dat verdrag stipt aan „dat de staten betrokken bij het verdrag zich ertoe verbinden geen voorwerp voorzien van een atoomwapen of van elk ander mas-

saal vernietigingswapen in een baan rond de aarde te lanceren. Geen wapen van die aard mag geïnstalleerd worden op een hemellichaam of op een of andere wijze in de buitenatmosferische ruimte aangebracht worden... Zijn verboden op hemellichamen het in gebruik nemen van bases en militaire installaties, proefnemingen met wapens van elk type...".

Ondertekend op 27 januari 1967. Van kracht op 10 oktober 1967. Bekrachtigd door 74 staten waarbij Frankrijk.

5. Verdrag betreffende het verbod op atoomwapens in Latijns-Amerika (*Verdrag van Tlatelolco*). In dat verdrag „verbinden de betrokken partijen zich er toe op hun respectievelijke grondgebieden te verbieden of te verhinderen het beproeven, gebruiken, aanmaken, produceren of aankopen door elk mogelijk middel van elk mogelijk atoomwapen... en het in ontvangst nemen of installeren van elk mogelijk nucleair wapen". Ondertekend op 14 februari 1967. Bekrachtigd door 20 Latijnsamerikaanse staten ; Argentinië ondertekende, maar heeft het niet bekrachtigd ; Brazilië en Chili hebben het bekrachtigd maar met beperkingen, die ze op dit ogenblik buiten het verdrag plaatsen ; Cuba heeft niet ondertekend. Dat verdrag omvat 2 aanvullende overeenkomsten : Aanvullende overeenkomst I, is van toepassing op landen die internationaal gesproken de jure of de facto (in rechte of in feite) verantwoordelijk zijn voor grondgebied in Latijns-Amerika. Die landen „verbinden zich er toe het denucleariseringsstatuut van het verdrag te respecteren". Die overeenkomst richt zich tot Groot-Brittannië, Nederland en Frankrijk. De eerste twee ondertekenden de overeenkomst, Frankrijk niet. Aanvullende overeenkomst II, staat open voor staten in het bezit van atoomwapens, die zich er toe willen verbinden het verdrag te respecteren. Frankrijk heeft deze overeenkomst ondertekend, de URSS niet.
6. Verdrag over de vermenigvuldiging van nucleaire wapens (*T.N.P.*). Ondertekend op 1 juli 1968. Van kracht op 5 maart 1970. Bekrachtigd door 101 staten. Frankrijk heeft dit niet ondertekend.
7. Verdrag tot verbieden van het plaatsen van atoomwapens of andere massale vernietigingswapens op de zeebodems en in oceanen alsook in de ondergrond daarvan. Ondertekend op 11 februari 1971. Van kracht op 18 mei 1972. Bekrachtigd door 62 staten. Frankrijk heeft het niet ondertekend.
8. Overeenkomst tot verbod op het afstellen, het aanmaken en het opslaan van bacteriologische wapens (biologische) of tot het verbod van (microbische) gifstoffen en de vernietiging ervan. Ondertekend op 10 april 1972. Van kracht op 26 maart 1975. Bekrachtigd door 73 staten. Frankrijk heeft deze overeenkomst niet ondertekend, maar heeft op 9 juni 1972 een wet uitgevaardigd, die de bepalingen van de overeenkomst van toepassing doet worden.
9. Overeenkomst tot verbod op de aanwending van technieken die tot een wijziging van het milieu lei-

den met militaire doeleinden of met elk ander vijandig doel. In die overeenkomst bepaalt men als milieuwijzigende technieken „elk techniek die als onderwerp heeft - dank zij het weloverwogen manipuleren van natuurlijke processen - het wijzigen van de dynamiek, de structuur of de samenstelling van de aarde, haar korst, haar bronnen en haar atmosfeer, of de buiten-atmosferische ruimte op een wijze die zou leiden tot effecten als aardbevingen, vloedgolven, het overhoop gooien van het ecologisch evenwicht van een streek, of wijzigingen in de atmosferische toestand (wolken, neerslag, cyclonen van verschillende aard en tornado's) van de toestand van de ozonlaag of van de atmosfeer, van de klimatologische toestanden of van de oceaanstromingen...".
Ondertekening is bezig.

BILATERAAL AKKOORD URSS - FRANKRIJK.

Overeenkomst „tot voorkomen van het ongelukkig ontzeken van nucleaire wapens“.

Akkoord tot stand gekomen door een briefuitwisseling tussen de twee ministers van Buitenlandse Zaken. De twee partijen verbinden zich er toe de technische maatregelen te verbeteren die getroffen werden om het „ongelukkig en niet gemachtigd ontzeken“ van nucleaire wapens te verhinderen. Ze verbinden er zich toe elkaar wederzijds te waarschuwen voor elk ongelukkig of onverklaarbaar voorval dat „een mogelijke ontploffing“ van hun atoomwapens zou kunnen omvatten. In het geval van een „niet verklaard“ nucleair incident zal elke partij vermijden „in de mate van het mogelijke“ dat zijn handelingen „verkeerd zouden opgevat worden“ door de andere partij. Indien een „snelle opheiding“ nodig is, zal de directe verbindinglijn tussen het Elysée en het Kremlin gebruikt worden „met voorrang“. Een nieuwe verbindingmogelijkheid per satelliet wordt in het vooruitzicht gesteld.

Ondertekend op 16 juli 1976.

BILATERALE AKKOORDEN URSS - USA OVER DE BEPERKING VAN DE BEWAPENING EN DE ONTAPENING OP 31/12/1976.

1. Aantekeningen tot overeenkomst betreffende het tot stand brengen van een rechtstreekse communicatieverbinding („Hot Line“ Agreement). Deze verbinding bestaat uit : twee eindinstallaties uitgerust met een teledrukmachine, een permanent telegrafisch circuit en een voortdurend radiotelegrafisch contact.
Ondertekend op 20 juni 1963.
2. Overeenkomst over maatregelen gericht op het uitbreiden van de doeltreffendheid van de directe communicatieverbinding („Hot Line“ Modernization Agreement). Gebruik van twee communicatielijnen per satelliet.
Ondertekend op 30 september 1971.
3. Overeenkomst over maatregelen gericht op het verminderen van de risico's tot ontstaan van een nucleaire oorlog tussen de V.S.A. en de U.S.S.R. (*Nuclear Accidents Agreement*). De twee partijen verbinden er zich toe de maatregelen te onderhouden en te verbeteren, die getroffen werden om het ongelukkig of niet toegelaten gebruik van atoomwapens te verhinderen ; ze verbind-

den er zich ook toe elkaar wederzijds te verwittigen indien een voorval, een incident of een toestand is ontstaan die het risico heeft doen ontstaan op een nucleaire oorlog. Ze verbinden er zich toe bepaalde maatregelen te treffen om zo'n risico's te voorkomen.
Ondertekend op 30 september 1971.

4. Overeenkomst tot het voorkomen van ongevallen in en op volle zee.

Ondertekend op 25 mei 1972.

5. Verdrag over de beperking van antiraket raketssystemen (*SALT ABM Treaty*).

Elke partij verbindt er zich toe geen antiraket systemen op te richten uitgezonderd twee in de volgende zones :

- * Het eerste in een straal van 150 km rond elke hoofdstad ; daar mag men installeren : 100 antiraket opstellingen maximum en 100 antiraket intercepties maximum met lanceeruitrusting, antiraket radar binnen 6 oppervlakten.

- * De tweede in een straal van 150 km in een zone die lanceervoorzieningen van ballistische projectielen bevat, opgeslagen met ongeveer hetzelfde aantal raketten. Elke partij verbindt er zich toe geen lanceerinrichtingen uit te werken, die meer dan één antiraket projectiel ineens kunnen lanceren.

Ondertekend op 26 mei 1972.

6. Voorlopige overeenkomst betreffende maatregelen op de beperking van strategische aanvalswapens (*SALT Interim Agreement*).

Dit verdrag is geldig voor een periode van vijf jaar. De twee partijen verbinden er zich toe :

- * Vanaf 1 juli 1972 geen nieuwe lanceerheilingen op het vaste aardoppervlak te bouwen bestemd voor het afvuren van intercontinentale ballistische raketten (I.C.B.M.).

- * Het aantal afvuurinstallaties van ballistische raketten ingericht op onderzeeërs (S.L.B.M.) te beperken, alsook het aantal duikboten met dat type raket. Een verslag preciseert dat de V.S.A. niet meer dan 710 S.L.B.M.-lanceerinstallaties zullen bezitten en niet meer dan 44 onderzeeërs. De U.S.S.R. zal niet meer dan 960 S.L.B.M.-lanceerinstallaties bezitten en niet meer dan 62 duikboten.

Ondertekend op 26 mei 1972.

7. Verslag tot overeenkomst over het voorkomen van ongevallen in en op volle zee. Verduidelijkt de bepalingen van het verdrag van 25 mei 1972.

Ondertekend op 22 mei 1973.

8. Akkoord ter voorkoming van een nucleaire oorlog.

De twee partijen zijn overeengekomen te handelen op de volgende wijze : het zich voordoen van situaties die hun relaties op een gevaarlijke wijze kunnen verstoren te voorkomen ; militaire beledigingen te vermijden ; het ontstaan van een atoomoorlog tussen hen beide of tussen beide en andere landen te verhinderen. Ze zijn overeengekomen uit te gaan van het principe dat iedere partij zich zal weerhouden van een bedreiging of van het gebruiken van macht tegenover de andere partij, tegenover hun bondgenoten en tegenover andere landen in omstandigheden, die de vrede en de internationale veiligheid in gevaar zouden kunnen brengen. Ze hebben

er zich toe verbonden in ijtempo tot raadplegen van elkaar over te gaan, indien op een ogenblik het risico op een nucleair conflict ontstaat.

Ondertekend op 22 juni 1973.

9. Verslag bij het verdrag op de beperking van de anti-raket raketssystemen.

Verslag bij het verdrag ondertekend op 26 mei 1972. Elke partij beslist zich tot één zone te beperken in plaats van tot twee ABM-inplantingen.

Ondertekend op 3 juli 1974.

10. Verdrag over de beperking van de ondergrondse atoomproefnemingen.

Worden verboden gedurende een periode van vijf jaar vanaf 31 maart 1976 (met mogelijkheid tot vernieuwing), alle proefnemingen met atoomwapens, die in kracht 150 kiloton overtreffen; de twee partijen verbinden er zich toe hun ondergrondse proefnemingen met nucleaire wapens tot een minimum te beperken en verder om hun onderhandelingen voort te zetten met het oog op een stopzetten van alle proeven met atoomwapens; de bepalingen van dit verdrag zijn niet van toepassing op vredelievende atoomontploffingen.

Ondertekend op 3 juli 1974.

11. Verdrag over de ondergrondse nucleaire proefnemingen met een vreedzaam doel. Worden verboden: alle individuele ondergrondse atoomexplosies met vreedzame doeleinden en een kracht die 150 kiloton overtreft of een reeks van ontploffingen (bestaande uit twee of meer aparte ontploffingen) met een kracht boven 1.500 kiloton. Dit verdrag is geldig na 31 maart 1976.

Ondertekend op 28 mei 1976. Het verdrag is nog niet van kracht.

Volledige Franse teksten van deze akkoorden in:

- * De Verenigde Naties en de ontwapening 1945-1970 (uitgave van de UNO).
- * De Verenigde Naties en de ontwapening 1970-1975 (uitgave van de UNO).

DE CONFERENTIE VAN HET COMITE VOOR DE ONTWAPENING - CONFERENTIE VAN GENEVE (CCD).

1. 1945-1952.

- Vanaf de eerste bijeenkomsten, vóór de proeven met atoomtuigen, ontwierp de UNO op 24 januari 1946 de Commissie voor Atoomenergie, belast met het dringend doen van voorstellen met het oog op het uitschakelen van een nationale bewapening en alle andere wapens, die tot massale vernietiging konden leiden.

- In het begin van 1947 ontwierp de Veiligheidsraad een Commissie voor de ontwapening van wapens van het klassieke type.

- Die twee commissies werden samengesteld uit de 11 leden-Statens van de Veiligheidsraad en Canada. Deze commissies zijn op geen enkel praktisch resultaat uitgelopen.

2. 1952-1957.

- In 1952 verenigde de Algemene Vergadering deze twee commissies tot één enkele Commissie voor Ontwapening met dezelfde samenstelling als de voorgaande. Tot het einde van 1957 was deze com-

missie het belangrijkste orgaan met betrekking tot de ontwapening en ze bereikte enige vooruitgang in de benadering van de problemen. In april 1954 stelde deze commissie een subcommissie samen bestaande uit de atoommachten: Canada, USA, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk, URSS. Tussen mei 1954 en september 1957 hield deze commissie 157 vergaderingen.

In de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in 1957, weigerde de USSR te zetelen, omdat 4 op 5 leden deel uitmaakten van de NAVO. Men trachtte deze commissie uit te breiden, maar ze kwam niet meer samen.

3. 1959-1969 ... naar de C.C.D.

- Tegen het einde van 1959 verklaarde de Algemene Vergadering in haar 40ste zitting dat de algemene en volledige ontwapening het belangrijkste objectief was, dat de UNO op dat gebied nastreefde.

Op de vooravond van de opening van die zitting, besloten de ministers van Buitenlandse Zaken van Frankrijk, de USSR, het Verenigd Koninkrijk en de VSA een nieuw Comité voor de Ontwapening der 10 machten samen te stellen. Het kwam samen in Genève in maart 1960.

Het omvatte 5 Westelijke en 5 Oostelijke landen.

USSR	VSA
Polen	Groot-Brittannië
Roemenië	Frankrijk
Tsjechoslovakije	Italië
Bulgarije	Canada.

Die Conferentie van het Comité der 10 landen werd beëindigd op 27 juni 1960 met het terugtrekken van de 5 delegaties van Oost-Europa, als gevolg van het U2-incident en de crisissituatie, uitgelokt door het mislukken van de topvergadering, die in juni in Parijs zou plaatsgrijpen. De Oosteuropese machten beschuldigden de Westerse machten ervan de vraag naar een algemene en volledige ontwapening niet te willen aangrijpen en de Westerse machten beschuldigden de Oosterse ervan het bestuderen der inleidende maatregelen en van de controle-elementen te verwaarlozen.

- Na een bilaterale uitwisseling van standpunten tussen J. Mc. Cloy en V.A. Zorine op 13 december 1961, stelden de USSR en de VSA aan de UNO een ontwerp van gemeenschappelijke resolutie voor, dat werd aangenomen door de gehele Vergadering op 20 december 1961.

In de gemeenschappelijke resolutie wordt vooral gezegd:

- a. Het doel van de onderhandelingen is een akkoord tot stand brengen over een programma dat kan verzekeren:
 - * Dat de ontwapening algemeen en volledig zou zijn en dat de oorlog niet langer een middel zou zijn om internationale problemen op te lossen.
- b. Het programma voor een algemene en volledige ontwapening omvat de noodzakelijke maatregelen wat betreft de militaire middelen van elk land voor:
 - * Het ontslag der gewapende machten, de liquidatie van militaire instellingen, het stopzetten van de wapenproductie en de liqui-

datie daarvan of de omwerking ervan tot vredelievende mogelijkheden.

- De liquidatie van alle voorraden van nucleaire, chemische, bacteriologische... wapens.
- De uitschakeling van alle mogelijkheden tot verspreiding van massale uitroeiingswapens.
- Het sluiten van alle militaire scholen, het stopzetten van militaire opleiding.
- Het stopzetten van de militaire uitgaven...

- In het ontwerp tot resolutie werd besloten tot het oprichten van een Comité ter Ontwapening dat 18 machten zou omvatten :

a. 5 Oostelijke landen :

USSR
Polen
Roemenië
Tschechoslovakije
Bulgarije

b. 5 Westelijke landen :

VSA
Groot-Brittannië
Frankrijk
Italië
Canada

c. 8 niet-gebonden landen :

Brazilië Nigeria
Birma Zweden
Ethiopië Egypte
India Mexico

De Conferentie van dat Comité kwam samen in Genève op 15 maart 1962. Een lid van het Comité (Frankrijk) besloot niet deel te nemen aan de vergaderingen, met als verklaring te hopen dat het probleem van de ontwapening kon onderzocht worden op een later tijdstip door de machten en dat door zelf effectief bij te dragen tot de oplossing ervan. Buiten de zitting in 1969 van het Comité der 18 machten, hebben de twee co-voorzitters met andere leden de mogelijkheid onderzocht om de samenstelling van het Comité uit te breiden. Op 3 juli 1969 werden Mongolië en Japan lid van het Comité. Op 7 augustus was het de beurt aan de vertegenwoordigers van Argentinië, Hongarije, Marokko, Nederland, Pakistan, Yoegoslavië. Dat Comité omvatte dus 26 leden en werd voortaan „Conferentie van het Comité voor Ontwapening“ C.C.D. geheten.

4. *Het werk van het C.C.D.*

Zij heeft een bepaald aantal deelmaatregelen bestudeerd en als forum gediend voor het bespreken van projecten, die uiteindelijk zijn uitgelopen op een aantal verdragen tussen Staten betreffende :

- De demilitarisatie van Antarctica.
- De deatomisering van Latijns-Amerika.
- Het stopzetten van nucleaire proeven buiten de ondergrondse.
- De vreedzame aanwending van de buiten-atmosferische ruimte.
- De demilitarisatie van de zeediepten.
- De niet-vermenigvuldiging van atoomwapens.
- De Conventie over het verbod op biologische wapens.
- De Conventie tot het verbieden van milieuverstoring.

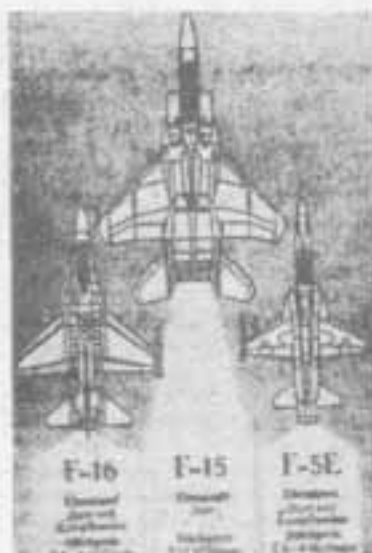
5. *Actuele doeleinden van de C.C.D.*

- Op 1 januari 1975 werd de C.C.D. uitgebreid tot 31 leden door de aanwezigheid van de Duitse Bonds-

republiek, Iran, Peru, de DDR en Zaïre. Frankrijk neemt nog steeds zijn plaats niet in.

- De inspanningen van de C.C.D. spitsen zich toe op het uitwerken van de volgende verdragen :

- Verdrag tot een globaal verbod van nucleaire proeven.
- Verdrag tot bannen van het onderzoek, de produktie en het gebruik van alle chemische wapens met de vraag tot vernietiging van alle wapenvoorraden van die aard.
- Verdrag tot bannen van het onderzoek, de ontwikkeling en de produktie van alle nieuwe wapens.
- Verdrag met het oog op een algemene en volledige ontwapening !

De Westduitse „Die Zeit“ publiceerde enkele gegevens over enkele Amerikaanse gevechtsvliegtuigen die tot nadenken stemmen.

- De F16 :
kostprijs 7 tot 9 miljoen dollar (volgens de meest recente gegevens zelf 10,8 miljoen dollar) ; snelheid Mach 2 ; actieradius : 3.200 km ; gewicht aan bommen : 5.000 kgr.
- De F15 :
kostprijs 17 miljoen dollar (laatste cijfers 18,1 miljoen) ; snelheid Mach 2,5 ; actieradius : 4.500 km ; gewicht aan bommen : 6.800 kgr.
- De F5E :
kostprijs : 5 à 8 miljoen dollar ; snelheid Mach 1,6 ; actieradius : 2.500 km ; gewicht aan bommen : 3.100 kgr.

Overgenomen uit NAVO KRONIEK, februari 1977. Tijdschrift uitgegeven onder de verantwoordelijkheid van de secretaris generaal van de NAVO. Om reden van plaatsgebrek werden de cijfers voor 1968, 1969 en 1971 weggelaten.

DEFENSIE-UITGAVEN VAN DE NAVO-LANDEN 1949-1977

De cijfers in deze tabel zijn die van de uitgaven die werkelijk gedaan of begroot zijn in de loop van het kalenderjaar. Zij zijn gebaseerd op de NAVO-definitie van defensie-uitgaven. Daar er verschillen bestaan tussen deze en de nationale definities, kunnen de hierna volgende cijfers aanzienlijk verschillen van die welke door de nationale regeringen genoemd worden of die in de nationale begrotingen voorkomen.

De cijfers die op de Verenigde Staten en Canada betrekking hebben, zijn inclusief de uitgaven voor militaire-hulpprogramma's. De cijfers voor de Europese NAVO-landen zijn exclusief de waarde van materieel dat binnen de termen van de militaire-hulpprogramma's van de Verenigde Staten en Canada ontvangen is.

TOTALE DEFENSIE-UITGAVEN VAN DE NAVO-LANDEN (Courante prijzen)

Land	Munteenheid	UITGAVEN								Begroot
		1949	1954	1970	1972	1973	1974	1975	1976	1977
België	Miljoen Belgische frank	8.273	20.707	37.388	44.140	48.941	57.395	69.936	81.055	91.350
Canada	Miljoen Canadese \$	372	1.771	2.061	2.238	2.405	2.862	3.127	3.589	4.133
Denemarken	Miljoen Deense kroon	360	885	2.757	3.386	3.520	4.439	5.281	5.680	6.255
Frankrijk	Miljoen Franse frank	4.787	11.710	32.672	37.992	42.284	47.878	55.873	63.899	71.830
Bondsrepubliek (a)	Miljoen D-Mark	-	6.287	22.573	28.720	31.908	35.644	37.589	38.922	40.890
Griekenland	Miljoen drachme	1.630	3.428	14.208	17.211	19.866	24.126	43.917	-	-
Italië	Miljoen lire	301	543	1.562	2.162	2.392	2.852	3.104	3.608	4.199
Luxemburg	Miljoen Luxemburgse frank	112	565	416	517	601	710	836	983	1.044
Nederland	Miljoen gulden	680	1.583	3.968	4.974	5.465	6.254	7.246	7.817	8.588
Noorwegen	Miljoen Noorse kroon	370	1.141	2.774	3.239	3.505	3.938	4.771	5.333	6.076
Portugal	Miljoen escudos	1.419	2.100	12.538	16.046	16.736	25.108	19.898	18.845	21.094
Turkije	Miljoen liras	556	934	6.237	9.961	12.192	15.831	-	-	-
Ver. Koninkrijk	Miljoen pond sterling	779	1.569	2.444	3.258	3.512	4.160	5.165	6.162	6.823
Ver. Staten	Miljoen Am. \$	13.503	42.786	77.854	77.839	78.358	85.906	90.948	91.008	104.226
Gebied										
Geheel Europa (b) (c)	Miljoen Am. \$	4.531	11.308	23.458	32.314	39.172	44.087	51.932	51.914	57.192
Geheel Noord-Amerika	Miljoen Am. \$	13.875	44.557	79.821	79.898	80.761	88.832	94.023	94.648	108.160
Gehele NAVO (b) (c)	Miljoen Am. \$	18.406	55.865	103.279	112.212	119.933	132.919	145.995	146.562	165.352

- a. Voordat zij in mei 1955 tot de Noordatlantische Verdragsorganisatie toetrad, leverde de Duitse Bondsrepubliek een bijdrage tot de defensiebegrotingen van bepaalde NAVO-landen door bezettingskosten te betalen; bovendien droeg zij zekere andere lasten die binnen de NAVO-definitie van defensie-uitgaven vallen. Behalve defensie-uitgaven (volgens de NAVO-definitie) is de Duitse regering verplicht tot het maken van aanzienlijke jaarlijkse kosten ten behoeve van Berlijn, gezien de uitzonderlijke situatie van die stad en de noodzaak om haar, in het belang van de verdediging van de vrije wereld, leefbaar te houden. Deze kosten, die niet verwerkt zijn in de bovenstaande cijfers omdat zij niet onder de NAVO-definitie vallen, worden voor 1977 begroot op 9.866 miljoen D-mark.
Geen gegevens beschikbaar.
- b. De Europese en NAVO-totalen zijn gebaseerd op de wisselkoersen geldend voor de betreffende jaren. Dit betekent dat men rekening moet houden met de koersschommelingen van de nationale munteenheden ten overstaan van de Amerikaanse dollar. Bij het rechtstreeks vergelijken van de verschillende jaarcijfers dient men dus voorzichtigheid te betrachten, des te meer omdat ten gevolge van prijs- en loonverhogingen de cijfers in deze tabel een onvolledig beeld geven van de werkelijke ontwikkeling van de defensie-inspanning der diverse landen. Men dient tenslotte te bedenken dat de Europese en NAVO-totalen voor 1949 de defensie-uitgaven van de Duitse Bondsrepubliek niet omvatten.
- c. Voor vergelijkingsdoeleinden zijn de cijfers voor Griekenland en Turkije, die niet voor alle jaren beschikbaar zijn, buiten de regionale totalen gehouden.

AFRIKA

Onderstaand interview nemen we over uit het veertien-daags voorlichtingsblad „Internationale Samenwerking“ uit Nederland.

We vonden dit interessant, niet omdat dhr. L. Almeida ook de Ambassadeur van Angola is in ons land, maar omdat dit onze lezers toelaat een ander beeld te krijgen over Angola dan doorheen de berichtgeving die ons door de traditionele informatiemedia wordt gebracht.

Het is bovendien ook nuttig te weten dat „Internationale Samenwerking“ wordt uitgegeven onder de verantwoordelijkheid van de Nederlandse Minister voor Ontwikkelingsamenwerking.

We geloven niet te overdrijven wanneer we schrijven dat een dergelijke objectieve informatie vanwege ons Ministerie van Buitenlandse Zaken ver te zoeken is.

de Redactie.

AMBASSADEUR LUIS DE ALMEIDA:

Door onafhankelijk Angola reeds opvallend veel tot stand gebracht

(foto Kiek Morelis).

De Angolese Ambassadeur voor België en Nederland.

De eerste Angolese ambassadeur in Nederland, Luis de Almeida, was onlangs in ons land voor het overhandigen van zijn geloofsbriefen (hij heeft als standplaats Brussel). Bij die gelegenheid hield hij een persconferentie, omdat de pers in West-Europa naar zijn mening slecht geïnformeerd is over de Volksrepubliek Angola. In de twee jaar sedert de onafhankelijkheid is in dat land, volgens de ambassadeur, meer tot stand gebracht dan in vele Afrikaanse landen die al langer onafhankelijk zijn. Om dit aan te tonen verstrekke de heer Almeida reeksen cijfers, waarvan een belangrijk deel hieronder wordt vermeld.

Gezondheidszorg.

Tijdens het Portugese bewind waren er 700 Portugese artsen in Angola, van wie 80 procent werkzaam was in de steden, terwijl 85 procent van de bevolking op het platteland woont. Van deze 700 artsen bleven er na de onafhankelijkheid 68 in Angola achter (het totaal aantal Portugezen liep terug van 5 à 600.000 naar ca. 30.000). Nu, 2 jaar na de onafhankelijkheid, zijn er 6.000 paramedische kaders opgeleid.

Zestien centra voor technisch-medische vorming zorgen voor de opleiding van vroedvrouwen, verpleegsters, ehboers en medische assistenten. Het sterftecijfer, met inbegrip van de kindersterfte, is gedaald.

Bij het op poten zetten van de gezondheidszorg hebben de Cubanen volgens de ambassadeur een belangrijke rol

gespeeld.

„Zij zullen in Angola blijven totdat wij de gezondheidszorg zelf aankunnen“. Om een indruk te krijgen van de problemen moet men tevens bedenken dat Angola ongeveer 40 maal zo groot is als Nederland.

Industrie.

Van de 30.000 Portugese technici bleven er na de onafhankelijkheid slechts 200.

Onderwijs.

Van de 12.000 Portugese leerkrachten bleven er slechts 110. Nochtans bevolken nu drie keer zoveel leerlingen de scholen als tijdens het Portugese bewind (1,25 miljoen kinderen i.p.v. 450.000). Van de jeugd in de schoolgaande leeftijd zit nu 60 procent op school, in totaal zouden 2 miljoen kinderen op school moeten zitten. Er zijn echter niet genoeg schoolgebouwen en onderwijzers en soms hebben de kinderen ook niet genoeg beschermende kleding om naar school te kunnen gaan. Het onderwijs in Angola is gratis en verplicht. Sedert de onafhankelijkheid hebben ook 200.000 volwassenen leren lezen en schrijven, de bedoeling is dat het analfabetisme in 1985 is opgeheven.

Voeding.

Mede door de slechte voedselsituatie in het verleden is de levensverwachting in Angola op het ogenblik 35 jaar. Dankzij de toegenomen koelcapaciteit is het verbruik van vis sedert de onafhankelijkheid verdrievoudigd: 47 kg per hoofd tegen 15 kg onder het Portugese bewind. In het binnenland was tijdens de Portugese overheersing geen verse vis te krijgen. Door verbetering van de vissersvloot en van opslag- en vervoersfaciliteiten streeft men ernaar alle Angolezen te voorzien van vers vlees, verse vis en verse groenten.

Vervoer.

Tijdens het Portugese bewind waren er ca. 30.000 vrachtauto's, na de onafhankelijkheid nog slechts 6.000 waarvan er maar 2.000 werkten. Ook de overwegend Portugese chauffeurs waren verdwenen. In één jaar kocht de regering 12.000 vrachtauto's in Nederland, de Scandinavische landen, de DDR en Brazilië. Er zijn er nu nog 20.000 nodig.

Alle steden hebben nu een busverbinding met behulp van middelgrote, in Brazilië geassembleerde autobussen. Men streeft ernaar het vervoersprobleem in de periode tot 1985 op te lossen.

Vooruitzichten.

Wat de vooruitzichten voor de Volksrepubliek Angola betreft, onderscheidde de ambassadeur twee fasen: in de periode tot 1980 moet op het gebied van de basisbehoeften (voedsel en kleding, onderwijs, gezondheidszorg) het niveau van 1973 opnieuw worden bereikt. Alle fabrieken moeten weer gaan draaien en na 1980 mag er geen voedsel meer worden ingevoerd.

In de periode na 1980 ligt het accent op investeringen op korte en middellange termijn.

Op korte termijn moet worden geïnvesteerd in onderwijs, vervoer, lucht- en scheepvaart en de vissersvloot. Ook met Nederland wil men onderhandelen over de aankoop van schepen voor de grote vaart.

Voorts staan op het programma proefboringen naar olie (er zijn grote reserves) en het bouwen of herstellen van bruggen en wegen. Bij de invallen uit Zuid-Afrika en Zaïre zijn volgens de ambassadeur 130 bruggen vernield, waarvan er inmiddels 40 weer zijn hersteld. In 1985 moeten ook de krottenwijken (bidonvilles) bij de hoofdstad Loeanda verdwenen zijn.

Op middellange termijn wordt gedacht aan de ontwikkeling van de mijnbouw (Angola beschikt over ijzer, fosfaat, koper, uranium en diamant), aan het wegtransport door het goedkopere railtransport en aan de ontwikkeling van de papier- en textielindustrie.

Cubanen.

Ambassadeur Almeida ging ook in op de positie van de Cubaanse militairen in Angola. In het land zelf is er geen sprake van een oorlogstoestand, maar er zijn wel af en toe vijandelijkheden aan de zuidgrens met Zuidafrikaanse troepen uit Namibië.

De strijdkrachten van de Unita hebben zich teruggetrokken in Namibië, waar zij van de Zuidafrikanen een commando-opleiding en wapens krijgen. Dit zal volgens de ambassadeur doorgaan tot Namibië onafhankelijk is. Angola is bezig een machtig leger op te bouwen om de Zuidafrikanen het hoofd te kunnen bieden.

„Wij rekenen op een zeer ernstige situatie rond Zuid-Afrika, wij willen voorbereid zijn op een nieuwe invasie van die kant“.

De Cubanen moeten Angola helpen een modern leger op de been te brengen dat in staat is om ook ingewikkelde wapens te hanteren, „opdat wij ook in Zuid-Afrika zelf oorlog kunnen voeren“, aldus de ambassadeur. De Cubanen zullen blijven zolang hun aanwezigheid noodzakelijk is voor de vorming van een sterk Angolees leger. „Wij zullen nooit meer afhankelijk zijn van wie dan ook“, aldus Luis de Almeida.

De ambassadeur bestreed tenslotte dat er in zijn land geen godsdienstvrijheid zou zijn. Die verhalen zijn in de wereld gekomen doordat de R.K. Kerk haar privileges zijn ontnomen, zoals een eigen radiostation, Angola is een lekenstaat die niet de ene godsdienst bevoordeelt boven alle andere.

<i>Oppervlakte</i>	1.250.000 km ²
<i>Inwoners</i>	Ca. 6 miljoen
<i>Hoofdstad</i>	Loeanda
<i>Bevolking</i>	Overwegend Restovogers. Ca. 75.000 kleurlingen en beperkt aantal blanken
<i>Religie</i>	Ca. 40 pct. R.K., 10 pct. protestanten, aanhangers natuurelders
<i>Staatsoverheid</i>	Volksrepubliek (sedert 11 nov. 1975)
<i>President</i>	Antonio Agostinho Neto
<i>Economie</i>	Landbouw nog voornaamste levensmiddel, mijnbouw neemt snel toe, industrie enigermate ontwikkeld
<i>Handel</i>	Olie, koffie, diamant, ertsen, rijstproducten
<i>Ned. hulp</i>	In de jaren 1973-1977 heeft Nederland voor de no-oorlogse ontwikkelings hulp ten waarde van in totaal 33,4 miljoen gulden beschikbaar gesteld aan Angola. Voorts werd nog eens 10,2 miljoen gulden uitgetrokken voor andere meer ontwikkelings- en humanitaire hulp via internationale banken en particuliere organisaties. De ontwikkelingshulp is voor een deel bestemd aan de aanvang van 200 DAF-waachposten. Ooklang heeft de Nederlandse regering voorts toezicht op kleding te vallen gaan leveren ten behoeve van de Angolese schooljongd. Tenslotte heeft Nederland de afgelopen jaren enkele miljoenen gulden uitgetrokken voor medische hulp en humanitaire hulp voor in Angola verblevende vluchtelingen uit Namibië en Zaïre

MENS EN MAATSCHAPPIJ

MET ALLE GEWELD

Jan Van Calsteren.

Volgens pers neemt het geweld toe, de roep om orde en gezag.

Als we de kranten mogen geloven beleven we vandaag een uitbarsting van geweld. Na elke spectaculaire misdaad, kaping, gijzeling, aanslag, of wat dan ook, komen de commentaren los. Het is zowat overal en altijd hetzelfde liedje. De kranten werpen zich op als de spreekbuis van de brave, verontruste, bedreigde burger. Met verbijstering wordt geconstateerd, dat we een tijdperk beleven van ongebreideld banditisme, en onvermijdelijk volgt dan de conclusie, dat het nu genoeg is, onduidelijk, dat er iets gedaan moet worden, dat de overheid krachtadig moet ingrijpen...

Dit liedje klinkt echter vals en hypocriet, wanneer we zien met welk een wellust - een bijna sadistische wellust, diezelfde misdaden aan de lezer worden opgedist. In feite kunnen we eerder spreken van een escalatie van sensatie, waardoor - juist door te speculeren op de ziekelijke belangstelling van het publiek - het geweld nog wordt verheerlijkt.

Natuurlijk zou het verkeerd zijn de kop in de grond te steken en te doen alsof er helemaal geen vuiltje aan de lucht was. Wie met de mensheid begaan is mag de problematiek van het geweld niet ontwijken. Integendeel. Het vormt een van de kernproblemen van onze samenleving. En het is een symptoom, dat er in de verhouding onder mensen en mensengroepen iets mank loopt. Er zou inderdaad „iets“ aan gedaan moeten worden. Maar niet dat, wat de meeste kranten suggereren: het geven van zwaardere straffen en het versterken van de „orde-handhavers“. Statistieken en wetenschapslui bevestigen, dat er niet het minste verband bestaat tussen het aantal misdaden en de straf, die er op staat. Waar de doodstraf werd afgeschaft ging het aantal misdaden niet de hoogte in. Trouwens, begrippen als doodstraf of 10 jaar cel zijn vage omschrijvingen, die niemand echt raken. En wat die versterking van rijkswacht en politie betreft; het zou wel eens kunnen zijn, dat die zgn. geweld-explosie opzettelijk nog wat explosiever en gewelddiger gemaakt wordt als een alibi om het repressie-apparaat te versterken, „ter bescherming van de gevestigde orde“. Een redenering, die niet zonder gevaar is. „Orde“ is immers voor velen synoniem van „een sterke staat“. Rechts en rijkswacht zijn dan ook potentiële bondgenoten - twee ordehanden op eenzelfde bulk - om het land te verlossen, niet alleen van de „gewone misdadigers“, maar ook van ander gespuis, zoals zogezegde, staatsgevaarlijke, ondermijnende elementen en organisaties, werkschuw tuig, vreemdelingen, stakers, enz.

Het terrorisme heeft ontstaan gegeven aan speciale

elite-troepen, anti-terreurbrigaden, zoals de Duitse GSG9, die te Mogadishoe werd ingezet, of de Belgische „Brigade Dyane“. Die Belgische elite-knepen beschikken over de Rijkswacht-computer, waarmee ze in een handomdraai kunnen te weten komen of de door hen gecontroleerde personen eerbare burgers zijn of misdadigers (wat ze daar dan ook onder verstaan mogen). Dat woord „elite“ doet mij een beetje huiveren. Elite-troep betekent al gauw elite-mentaliteit, en die elite-mensen, die het allemaal zoveel beter weten en doen zouden wel eens in de verleiding kunnen komen om zelf het recht en het bestuur van het land in eigen handen te nemen.

Het terroristisch geweld is niet wezenlijk toegenomen. Of er werkelijk zo'n toename is van geweld en misdadigheid? De meningen daarover zijn verdeeld. Uit de politie-statistieken van de stad Antwerpen - toch een grootstad en een wereldhaven - zou eerder blijken van niet, behalve dan voor wat geweld en veiligheid op straat betreft. Terwijl uit cijfers van het Franse Ministerie van Justitie over de periode 1963-1976 wel een sterke toename van de misdadigheid valt af te leiden, doch enkel voor de zgn. „economische misdaden“, d.w.z. misdaden, die betrekking hebben op het toeleggen van geld of goederen: hold-ups, inbraken, gewapende diefstallen...

De stelling, dat het geweld toeneemt wordt door een aantal specialisten terzake tegengesproken. Het is alleen maar van vorm veranderd, spectaculairder geworden, als je wilt. Er is de geschiedenis van de mensheid om dit te bevestigen. Spectaculaire bankovervallen of vliegtuigkapingen waren vroeger onbekend. Omdat toen ook de technieken, de wapens, onbekend waren. Het is net als met de oorlogen. We kunnen niet zeggen, dat er vandaag meer oorlogen gevoerd worden dan vroeger. Wel zijn ze, door de wapens, die daarbij gebruikt worden, duizenden malen vreselijker en onmenselijker geworden. Maar, om het in één zinnetje samen te vatten: er werden vroeger heel wat meer schepen gekaapt dan vandaag vliegtuigen... Daarenboven wordt een mens slechts geconfronteerd met het geweld van zijn tijd. Hij vindt het vreselijke, om-

dat hij er zelf getuige van is. Maar dit was ook zo voor de tijdgenoten van het geweld van vroeger. Voor ons is dat geweld ondertussen tot geschiedenis geworden, of tot romantiek : de wrede tirannie van farao's, koningen, keizers, pausen, die over leven en dood van hun onderdanen beschikten, de „heldendaden“ van ridders, piraten, cowboys, de bende van Bakelandt, Jan de Lighte, de Bokkenrijders, de gangsters uit de jaren twintig... En werd er vroeger niet - meer en erger dan vandaag - naar hartelust gemarteld, opgehangen, geradbraakt, gevierendeeld, verbrand... ?

Struktureel geweld : de bron van alle geweld.

In tegenstelling tot wat vandaag gebeurt, maakte het grootste deel van dit geweld echter deel uit van het systeem zelf, van de goddelijke, onbeperkte macht van heersers, van de kerk... Het was dus structureel geweld. Dat het gebeurde in barbaarse tijden, de Oudheid, de Middeleeuwen, de godsdienstoorlogen..., wil zeker niet zeggen, dat er vandaag geen structureel geweld meer zou bestaan. Ondanks wetten, ondanks nationale en internationale organisaties die over de rechten van de mens waken, ondanks de democratie, leven we niet in een aards paradijs, maar in een welbepaald economisch systeem, dat evengoed zijn vormen van geweld en misdadigheid kent als gelijk welke andere historische periode.

Struktureel geweld betekent ; gewelddadige repressie, verdrukking, uitbuiting, vervolging van minderheden en andersdenkenden. Het kan ook bestaan zonder inzet van leger, rijkswacht of politie, maar het is daarom niet minder misdadig. Of zijn de doden, slachtoffers van een bankoverval of een kaping, soms meer dood dan die van water- en luchtbezoedeling, van arbeids- en verkeersongevallen, van een gebrekkige gezondheidszorg... ? Tot dit geweld behoort alles, wat gedaan wordt om het systeem te versterken, om het vlotter te doen functioneren, om de mensen er beter aan te binden of te onderwerpen. Economisch, politiek en zelfs cultureel. Zoals de massamedia en de publiciteit, die de mensen murw maken, belleten objectief te denken, aanzetten tot verbruiken, tot meedoen met de anderen...

Het is dat structureel geweld, dat de bron is van al het andere. Elke dag staan de kranten vol : geweld- en misdaden, wanhoops- en zelfmoorden - die tenslotte ook een vorm van geweld zijn -, gevolgen van werkloosheid, van vereenzaming, vervreemding, spanning in werk-, woon- en leefmilieu. Hoe kan het anders ? Voor geld wordt steeds minder ontzien en worden steeds meer misdaden gepleegd. Winst- en consumptiehonger, de drang naar geld, bezit, maatschappelijk aanzien, drijven naar misdadigheid. De mens en het leven van de mens worden steeds meer gevalueerd. Door de steeds dieper ingrijpende technocratisering, door de schaalvergroting tot internationale en supranationale organisaties - economische, politieke en militaire - waarin de mens niet meer meetelt.

De vervreemding, eenzaamheid, de onverschilligheid, de concurrentie.

Die aliënatie, die vervreemding van de mens - d.w.z. het niet betrokken zijn bij het maatschappelijk proces - reikt veel verder, tot bij de inter-menselijke verhoudingen. En zo krijgen we de eenzaamheid, de onverschilligheid tegenover de anderen, verschijnselen die - paradoxaal ge-

noeg - toenemen met het groter worden van de mensenconcentraties. Sociologen en criminologen zijn het er over eens, dat de curve van de misdadigheid stijgt in grote steden en woonkazernen. De geest van onze maatschappij blijft echter wel de grootste oorzaak van de misdadigheid. Heel het leven wordt immers tot een competitie, een concurrentie, een strijd van één tegen allen. Vooruit komen, carrière maken, de anderen overtroeven, - met geld of geweld of hoe dan ook, het doet er niet toe -, dat is de leuze.

Het beste voorbeeld daarvoor vinden we in de sport, waar de „sportiviteit“ vandaag ver te zoeken is...

De dood van een mens beroert ons niet meer. Er wordt nuchter, zakelijk gesproken over „nieuwe, zuivere wapens“, over de neutronenbom, die „alleen“ maar mensen doodt. Elke dag, op het kleine scherm, in de pers, defileren doden en gewelddaden aan ons voorbij. Sadistisch geweld is dagelijkse kost in stripverhalen, film en televisie. Terwijl de droomfabrieken van film, televisie en publiciteit ons een schijnwereld voorhouden van genot en zorgeloze welvaart. Iets wat vooral inslaat bij jongeren. Die dan nog eens extra bewerkt worden door zekere sectoren van de consumptie maatschappij. Bij gebrek aan ander levensideaal trachten die dan maar de levensstijl te volgen van hun stoere filmhelden of van het dolce-vita-filmbeeld. Waardoor - omdat dit natuurlijk financieel niet mogelijk is - misdadigheid en die andere randverschijnselen ervan -, alcoholisme, vandalisme en allerlei soorten van baldadigheid, waarin ze hun frustraties, hun agressiviteit en verving proberen af te reageren.

Langs de andere kant staan dan diegenen, die zich bewust zijn van de tekortkomingen van de maatschappij en die de maatschappij dan ook willen veranderen, bestrijden of omverwerpen. Desnoods met geweld. Het is met dit geweld, dat we bij het zo omstrede terrorisme terecht komen. En dat het verband duidelijk wordt, dat er tussen de 3 soorten van geweld bestaat. Ze komen alle drie voort uit het maatschappelijk systeem. Struktureel geweld wordt bestreden door terroristisch geweld en roept anderzijds ook misdadig geweld op.

Het maatschappelijk stelsel roept de misdaad op.

Het is immers volkomen normaal dat daar, waar het systeem geen eerbied meer opbrengt voor de menselijke waardigheid, waar het geweld geïnstitutionaliseerd is, waar de rechten van de mens met de voeten worden getreden, ook enkele individuen het geweld gaan gebruiken om zich te verrijken. Recente schandalen hebben nog maar eens het immorele - en dus misdadige - karakter blootgelegd van de high-society, die van het militair-economisch complex en de haute-finance, in verbinding met zekere politici en met de georganiseerde misdaad : het Watergate-schandaal - en vele andere - in de U.S.A., dat van prins de Broglie in Frankrijk, de politiek-financiële schandalen in Italië en Japan... Respectabele kapitalistische instellingen en democratische regeringen, die zagezegd de strijd hebben aangeboden tegen het terrorisme, zien er geen graten in om wapens te verkopen, niet alleen aan twee elkaar bevechtende mogendheden, maar ook aan revolutionaire bewegingen en linkse regimes, Cuba, b.v.

Het is tegen die winsthonger, tegen de immoraliteit en onmenselijkheid van dit systeem, dat de acties van zekere terroristische groepen gericht zijn. Ook de Baader-

Meinhofgroep, die in misdadige aanstagen geëindigd is, was begonnen met de brandstichting in enkele grootwonenhuizen, als protest tegen de consumptiemaatschappij.

Revolutionair geweld, bevrijdings- en verzetsbewegingen. Nu is het woordgebruik in heel die affaire - het door elkaar klutsen van terrorisme, anarchisme en Marxisme - toch wat verwarrend en dubbelzinnig. Opzettelijk, neem ik aan. Er bestaat in Europa een anarchistische traditie, die zich ver houdt van terreur en in principe is dat ook zo voor het Marxisme, ten minste voor wat betreft het individueel geweld, in tegenstelling tot het revolutionair geweld. Maar ja, het is er blijkbaar om te doen, met het terrorisme, ook het anarchisme en het Marxisme in diskrediet te brengen. Het feit, dat sommige van die bewegingen zich Leninistisch of Marxistisch noemen, maakt de zaak er niet klaarder op. Ik vind het een beetje ongelukkig om organisaties als ETA, IRA, de Tupamaro's, de Palestijnen, de RAF, de Rode Brigaden, en wat weet ik nog meer, op één grote terroristische hoop te gooien. Ik zou eerder spreken van politiek of revolutionair geweld, wat in vele gevallen zelfs „bevrijdend” geweld is. Terwijl terreur en terrorisme eerder samengaan met structureel geweld en meer gericht zijn op het behoud van „recht en orde” - die eigenlijk vaak onrecht en wanorde zijn - en van de voorrechten van zekere groepen. Terreur richt zich soms tegen een gans volk : dat van de OAS tegen de Algerijnen, dat van de Ku Klux Klan tegen de negers...

Nemen we het extreem voorbeeld van de bezettingstijd. Toen werden de verzetsstrijders door de Duitsers ook terroristen genoemd : Gestapo en SS waren integendeel de handhavers van de orde. Eigenaardig, dat men de Tupamaro's wel terroristen noemt en niet de „groene baretten” en de Zuid Amerikaanse militairen, die verantwoordelijk zijn voor de bloedige terreur, de repressie en de politieke moorden in Guatemala, Paraguay, Uruguay, San Domingo, Argentinië, Brazilië, Bolivia, Nicaragua... Er wordt wel eens gesproken over een wereldbroederschap van terroristen, die er gemeenschappelijke ideeën en technieken op nahouden en elkaar steun verlenen bij bewapening en opleiding. De laatste vliegtuigkapingen hebben bewezen, dat er samenwerking bestaat tussen zekere Palestijnse verzetsstrijders, Turkse terroristen, het Japanse Rode Leger en de RAF.

Die samenwerking is heel normaal en logisch, even normaal als het „Proletariërs aller landen verenigt u” van de Marxisten. Omdat het hier tenslotte ook gaat tegen een kapitalistisch systeem, dat internationaal is.

En de bewapening, ja, komt die niet van socialistische landen, van de Sovjetunie of Tsjecho-Slowakije, dan wordt ze wel geleverd door de Westerse landen. Zo nauw nemen die het nu ook niet...

Verschillend in elk land.

Ondanks de internationale ideologische verbondenheid is de objectieve toestand in elk land toch verschillend. In dezelfde omstandigheden en dezelfde politieke en sociale krachtsverhoudingen krijgen we ongeveer dezelfde situatie wat het terrorisme betreft. Zo b.v. in Duitsland en Japan. Twee landen die samen, onder een fascistisch en militaristisch regime, de oorlog gevoerd en verloren hebben, die zich, dank zij een „Wirtschaftswunder” terug hebben opgewerkt tot industriële en militaire grootmo-

genschappen. Allebei democratieën, in naam althans, maar waar de rechtse en reactionaire krachten - die ook de krachten waren en nog zijn van het militair-ekonomisch complex - een dikke vinger in de pap hebben. Met als gevolg dat er, na de oorlog, zowel in de Bondsrepubliek als in Japan, een sterke tegenwerking bestond bij de ontwikkeling van de arbeidersbeweging en de linkse oppositie, en laat ons maar zeggen van de democratie zelf. Terwijl in Duitsland, dat mettertijd de hoeksteen van de NAVO was geworden, de repressie van links meer een politieke oorzaak had, werd in Japan de doorslag gegeven door de ekonomische noodzaak van goedkope produktie en concurrentie met het buitenland. Het resultaat was echter hetzelfde. In de woelige zestiger jaren kenden beide landen de hevige revolutie van de studenten en de buitenparlementaire oppositie. In Japan is dan, uit de met stokken en helmen gewapende „zengakoeren” het Japanse Rode Leger ontstaan, terwijl in Duitsland de RAF is voortgekomen uit het barrikaden van 1968.

Het politiek of revolutionair geweld is het gevolg van een noodtoestand : de Weerstand tegen de Duitsers, de Geuzen tegen de Spanjaarden en de Inkwisitie, de Vlaamse Kerels tegen de ridders, de boeren tegen de adel, de Zuid Amerikaanse guerrillero's tegen de grootgrondbezitters, de Franse, de Russische, de Chinese revolutie...

Besluit : potentieel is iedereen een terrorist. Maar de mens is nog niet dood.

Potentieel is iedereen een terrorist. Een toevallige politieke constellatie kan ons dwingen dat te worden. De Basken in Spanje, de katholieken in Noord-Ierland, de Palestijnen in het Midden-Oosten, drie gevallen van sociale strijd, al wordt die dan ook anders voorgesteld, waar het terrorisme, dat ermee samengaat, helaas niets anders is dan het geweld van de wanhoop. Ook de Palestijnen worden terroristen genoemd. Maar hoe heten dan diegenen, die hen zover gedreven hebben, dat ze alleen nog maar in terrorisme hun heil menen te vinden ? In die landen gaat het duidelijk om noodtoestanden. Maar „noodtoestand” moet niet noodzakelijk gezien worden als politieke of sociale verdrukking. „Terrorisme, - zo zegt professor S. de Batselier - is een extreem doorgevoerde reactie op de huidige maatschappelijke en politieke structuren”. (Dus in de eerste plaats op het structureel geweld). En hij voegt er aan toe : „Nog nooit is de misdadigheid bij de overheid zo schaamteloos geweest als nu”. En dit zowel in de welvaartstaten als in de ontwikkelingslanden.

Wat terrorisme genoemd wordt is vaak niets anders dan een reactie van geweld tegen de verontmenselijking door een structuur. En het is goed, dat die reactie er is, ook vandaag nog. Want het is een teken, dat de mens nog niet dood is, dat hij nog de kracht heeft om zich te verzetten, dat hij nog idealen en dromen heeft...

BINNENLAND

ZIGEUNERS, DEMOKRATIE EN VREDE...

Jan Van Calsteren

Als je 't goed bekijkt is het vreemd gesteld met de mentaliteit van de standaard, dat wil zeggen doorsnee-dus-massa-mens-van-deze-tijd. Hij spant zich in om mee te doen met de grote hoop, want anders is hij „out”. Maar ergens wil hij toch weer anders zijn dan de anderen, - in zijn kleding, zijn houding, zijn opvattingen, zijn taal, zijn hobbies, hoe dan ook - iemand die opvalt, een persoonlijkheid... Ook weer niet teveel, want anders komt hij terecht bij de buitenbeentjes, de marginalen. Oh, hij heeft het niet gemakkelijk om in de juiste categorie te blijven, of beter, in de categorie die hij als de juiste beschouwt. En daar komt het tenslotte op aan. Hoe je als mens bent, - of je dom bent, onbenuilig, slecht zelfs - heeft niet zoveel belang, als je maar in de goede categorie valt.

Maar met dit etiketjes plakken en in vakjes stoppen, waarbij meer de nadruk wordt gelegd op verschillen dan op overeenkomsten onder de mensen, gaan we een gevaarlijk pad op. Naar racisme. Naar discriminatie.

Neem nu de woonwagenbewoners. Zo luidt de officiële benaming. In de volksmond worden ze meestal allemaal over één kam geschoren, als zigeuners of foorkramers - twee begrippen, die voor de man in de straat ook al veruit hetzelfde betekenen. Wat natuurlijk niet zo is. Er bestaan fundamentele verschillen tussen de verschillende groepen : de foorreizigers, de trekkende handelaars of voyageurs en de zigeuners, die op hun beurt weer onderverdeeld worden in Roms en Manoesjes. Maar kom, vermits ze allen voor dezelfde problemen staan, zullen we ook hier niet in het euvel van het etiketjes plakken vervallen.

Op het eerste zicht lijkt wel het paradoxaal : hoe meer de mensen beginnen te reizen en te trekken en daarbij zelfs hun eigen huis, in de vorm van een caravan, achter zich aansleuren, hoe minder ze gesteld zijn op het woonwagenwolkje, onder welke vorm ook. Maar neen, paradoxaal is het niet ; dat wantrouwen is volkomen verklaarbaar. Woonwagenbewoners beantwoorden immers niet aan het algemeen aanvaarde en door de massamedia gepropageerde ideaalbeeld van de „moderne mens” : vlot, handig, up-to-date, thuis in alle nieuwe gadgets, carrière makend, strevend - met succes uiteraard - naar status en bezit (met daar inbegrepen meestal een appartement of een huis-met-of-zonder-tuintje).

Verleden jaar, in de zomer, kwamen enkele woonwagenbewoners zich vestigen op een onbebouwd, tamelijk afgelegen terrein van het Antwerpse Kiel, nabij de Kolonel Silvertoplaan. Het is namelijk zo, dat daar vroeger, jaren geleden, een bestendige woonwagenkolonie bestond, als een gehucht van het Kiel bijna. Vandaag, met het zoeken naar vaste en door de overheid erkende woonwagencentra,

grijpen de nomaden terug naar de vroegere plaatsen. Maar ja, ook daar, waar ze vroeger door de bevolking aanvaard of geduld werden, zoals op het Kiel, hebben ze thans met wantrouwen en vijandschap af te rekenen. Er werd dadelijk alarm geslagen in de buurt. Er werden petitie lijsten in omloop gebracht om te protesteren tegen deze standplaats. Handtekeningen werden opgehaald ; vele handtekeningen. Vooral van vrouwen. Want is de vrouw, de moeder, niet het symbool van huis en haard, van deugd en fatsoen ? Allemaal dingen die - de brave burger is daarvan overtuigd - niet te vinden zijn bij dat zigeunervolkje. Ook de politie trad in actie. Want die staat immers in voor orde, veiligheid, zedelijkheid en nog veel meer van dat moois, dat ook weer niet te vinden is in dat zwerversmilieu. Zigeuners en leurders, zelfs die met een Belgisch paspoort en een leurdersvergunning, maar ook met een zuiders uiterlijk, werden opgepakt. Uit voorzorg. Er verschenen enkele „waarschuwendende” artikels in de bladen, terwijl de verontruste burgers zelfs woordvoerders en verdedigers vonden in de Antwerpse gemeenteraad. (Als politicus moet je wel wat rekening houden met je electoraal publiek, nietwaar ?)

Zoveel handtekeningen, zoveel argumenten, zoveel vooroordelen. Oh ja, wij zijn ontwikkelde mensen, mensen van deze tijd. We weten dat zigeunerinnen geen toverheksen zijn. Kinderen roven en die daarna kreupel maken om medelijden bij de mensen op te wekken doen ze ook al niet meer. Maar stelen doen ze wel. En daarenboven zijn ze asociaal en werkschuw en achterlijk en vuil en vies... Waar dit inderdaad zo is - en de afzonderlijke gevallen worden natuurlijk prompt veralgemeend - wordt wel nagelaten naar de oorzaken te zoeken : de vernedering en afwijzing, die leiden tot frustratie, tot agressiviteit en soms ook, ja, tot diefstal, uit angst, bijvoorbeeld, om nog maar eens, voor de zoveelste keer, de deur gewezen te worden. We verplichten hen te leven als pestlieders, afgezonderd, op afgelegen, haast onbetreedbare terreinen, en dan verwijten we hen dat ze vuil en vies zijn. We duwen hen ergens in een hoek, maken elke toenadering onmogelijk, en zeggen dan dat ze asociaal zijn... De campagne tegen zigeuners en woonwagenbewoners viel samen met de campagne tegen de gastarbeiders. Dezelfde argumenten ; dezelfde vooroordelen ; dezelfde demagogie. Toevallig ? Oh neen, zo begint het fascisme altijd : eerst gaat het tegen sociale en politieke marginalen, helaas met de instemming of de onverschilligheid van een groot deel van de bevolking. Dan gaat het verder, stap voor stap, categorie voor categorie : progressisten, democraten, vermeende of potentiële tegenstanders. Zo ging het in de jaren dertig in Duitsland en daarna in heel

Europa.

Onwillekeurig moet ik terugdenken aan die mooie, zonnige zomermorgen van het jaar 1944 in het concentratiekamp Natzweiler, het beruchte Nacht und Nebel-kamp in de Vogezen. We stonden aangetreden op de terrassen naast onze blok, wachtend op het appél. Plots een bevel : „Alle Zigeuner am Tor I“. We wisten wat dat betekende : transport of terechtstelling... Enkele ogenblikken later bengelden een tiental lichamen aan de galgen op de appélplaats boven ons... Mensen... Zigeuners...

Dat was in juni 1944. Zeg niet, dat zo iets vandaag, niet meer gebeuren kan. Want de eerste stappen zijn reeds gezet. Tegen zigeuners ; tegen gastarbeiders. Maar ook tegen de democratie. Want de democratie wordt gemeten naar de mate waarin minderheidsgroepen zich vrij kunnen ontplooiën. En ook tegen de vrede. Want vrede en democratie zijn onverbreekbaar met elkaar verbonden. Eerst wordt de democratie de nek omgedraaid, dan de vrede...

Een vroegere nazi chef, Molinari, die verantwoordelijk is voor de dood van 103 personen in de Ardennen, zal eerstdaags te Metz voor de rechtbank verschijnen.

Molinari werd reeds in 1951 bij verstek ter dood veroordeeld. Sindsdien verdween hij in de natuur waarna men hem terug vond in 1969 als Brigadegeneraal in de Wehrmacht van de Duitse Bondsrepubliek waar hij in zekere opzicht een collega was van onze Generaal Close, een andere voorvechter in de strijd tegen het „bolchevisme“. Het duurde tot 1970 vooraleer Molinari werd afgezet en... zeven jaar voor men er eindelijk in geslaagd is hem voor de rechtbank te dagen...

UIT DE PERS

„HET LAATSTE NIEUWS“ 23.3.78.

... De nuchtere werkelijkheid is, dat de Europese NATO-landen geen kernwapens bezitten (Groot-Brittannië en Frankrijk niet te na gesproken) en dat zij in oorlogstijd alleen gebruik kunnen maken van de kernkoppen die door het Amerikaanse leger ter beschikking worden gesteld.

Met andere woorden : het debat dat in ons parlement wordt aangekondigd is louter rethoriek. Als puntje bij paaltje komt beslist niet Brussel of Den Haag over het soort atoomwapens dat de Westerse verdediging zal aanwenden, maar Washington, in het beste geval na ruggespraak met Bonn”.

H. De Wulf.

Wat een bekentenis.

Wil dit niet zeggen dat wij alleen het slachtoffer mogen leveren... Tot wat dient ons parlement ?

„KNACK“ 23.3.78.

... Je hebt daarom veel zin om eens heel spontaan en irrationeel ratend te worden bij het beluisteren van al die koude uiterzettingen, dialogen of discussies vanwege al die socialisten of kristenen die voorhouden dat we bijvoorbeeld zo'n neutronenbom vooral objectief, niet gepassioneerd en genuanceerd dienen te bekijken. Dat men zich vooral niet mag laten meeslepen door ...

... Al die atoomrijke heeren en instanties hebben van de aarde reeds een te zichtbare knoeiboel gemaakt om ons te laten geloven dat de zee eigenlijk niet zo vuil is als ze in Bretagne stinkt, of dat de Europese werkloosheid een toevallige geest gods is die wel weer overdrift als we de vennootschapdirecteuren wat meer ruimte geven. Ook deze magetaal verdient slechts een groelend wantrouwen”.

Frans Verleyen.

„VOORUIT“ 30.3.78.

... De productie en het opslaan van de neutronenbom kan het wesen uit tactisch oogpunt maar een voorlopige voorsprong geven op de Sovjet-strijdkrachten, maar dit tijdelijk voordeel weegt hoegenaamd niet op tegen de gevaren van dit wapen. Algemeen wordt gevreesd dat men vroeger tot het gebruik ervan zou kunnen overgaan dan dit thans het geval is met de klassieke atombom waarvoor vooreftgaandelijke overlegprocedures zijn voorzien...”.

Piet De Buyser.

„DE VLAAMSE OUDSTRIJDER“ 24.3.78.

... Dat de neutronenbom minder „vuil“ zou zijn dan de huidige tactische kernwapens is een schandelijke misleiding : alleen mensen doden... alsof gebouwen en ander onroerend goed belangrijker zijn dan mensen. Het is net omgekeerd.

Hoe vuller de tactische kernwapens, hoe meer onroerend goed ze vernietigen kunnen, hoe minder geneigd beide kampen zullen zijn om ze te gebruiken ?

Want daar zullen de eigenaars van onroerend goed, die meestal niet onmachtig zijn, dan een stokje proberen voor te steken. Daarom zijn wij Vossen met de Raad der Kerken en Pax Christi principieel tegen”.

Dr. G. Provoost.

„HUMO“ 30.3.78.

... Als klap op de vuurpeil citeert de Heer VDB dan Admiraal Gorsikov, is het opmerkelijk dat iemand die alle verklaringen van Sovjet-autoriteiten over hun vredeswiel sdoept als niets méér dan propaganda, ineens een Sovjet-admiraal citeert zoals een predikant die zijn sermoen besluit met een Evangelietekst ? De uitslatingen van Sovjet-autoriteiten zijn dus betrouwbaar zodra ze passen in het kraam van onze Minister van Defensie...”.

VREDESINITIATIEVEN

„ONTWAPENEN OM TE OVERLEVEN”

Het mag gezegd worden dat de campagne „Ontwapenen om te overleven” die door het O.C.V. werd ingezet als steun aan de Speciale UNO zitting voor ontwapening, doorheen gans Vlaanderen op een bevredigende wijze wordt aangepakt.

We kunnen reeds vandaag verklaren dat de Nationale Betoging, voorzien voor zondag 7 mei e.k., tot een succes zal uitgroeien en een uiting zal worden van de verzuchting van deze openbare opinie voor de stopzetting van de bewapeningswedloop.

Uit onze ervaring kunnen we de vergelijking maken met zulkdanige betogingen die vroeger werden gehouden : anti-atoommarsen, Viëtnammanifestaties e.a. Nooit kenden we echter in de meeste verschillende gewesten een zo intensieve voorbereiding.

Uit een kort overzicht blijkt dat in ruim veertig Vlaamse Steden en Gemeenten militanten van verschillende organisaties zich samen inzetten voor de informatiekampagne en de verplaatsing naar Brussel voorbereiden.

Met enig spijt mag er hier wel op gewezen worden dat nog tal van plaatselijke verenigingen, wiens nationaal comité nochtans de campagne ondersteunt, tot heden passief zijn blijven toekijken. Hopelijk zetten die nog alle zeilen bij om de achterstand in te halen.

Het zou ons te ver leiden hier alle genomen initiatieven te publiceren. We zouden hier echter aan onze plicht tekort schieten hier niet de aktie van het Aalsters Comité te onderlijnen dat o.m. een betoging organiseerde waaraan ongeveer 300 personen deelnamen gevolgd van een informatie-avond met de medewerking van de vertegenwoordigers van alle politieke partijen.

Nieuw in deze campagne is eveneens dat een nauw contact werd vastgelegd met de Parlementsleden van de verschillende politieke fracties. Het was dank zij dit onderling overleg dat vijf parlementsleden behorende tot verschillende partijen aan de Eerste Minister en de Minister van Buitenlandse Zaken een vraag stelden over de houding van ons land ten overstaan van de neutronenbom.

Een tweede positief feit is dat in de loop van de volgende weken eveneens verschillende volksvertegenwoordigers een interpellatie zullen houden tot de regering om het standpunt te kennen die deze zal innemen tijdens de NAVO-top te Washington en tijdens de Speciale UNO-vergadering over ontwapening. Voor de Vlaamse Parlementsleden zullen deze interpellaties gehouden worden door Mevr. Wivina De Meester (CVP), dhr. Louis Tobback (BSP), Mevr. Nelly Maes (VU) en dhr. Louis Van Geyt (KPB).

ALLEN TE BRUSSEL OP ZONDAG 7 MEI

De nationale betoging te Brussel, een belangrijke etappe in de campagne „Ontwapenen om te overleven”, zal des te efficiënter zijn naarmate het een grote eensgezinde manifestatie wordt. Wat bedoelen we hiermede. We vestigden er hier reeds de aandacht op dat de nationale oproep en de ordewoorden van deze campagne de vrucht zijn van positieve samenwerking tussen het Overlegcentrum voor de Vrede en de gelijkaardige Franstalige organisaties. Alle teksten en standpunten zijn het resultaat van lange besprekingen die in de schoot van beide overlegcentrums en tussen de Franstalige en Nederlandse coördinatiegroepen werden gevoerd. De vertegenwoordigers van een veertigtal organisaties namen aan deze besprekingen deel en het geheel van de oproep werd tot heden door een honderdtal organisaties onderschreven. Het komt er nu op aan tijdens de betoging de zin van deze oproep te eerbiedigen.

Het is ons bekend dat bepaalde groepen, IKOVE die zich nochtans bij de oproep aansloot en AMADA geen kans laten voorbijgaan om de gemeenschappelijk bepaalde standpunten aan te vallen. Reeds is bekend dat zij dit eveneens tijdens de betoging zullen doen en zij geen spanning zullen overlet laten om de betoging te manipuleren. We dachten dat het onze plicht was de deelnemers van de betoging hiervoor op hun hoede te stellen. Voor wat de opstelling van de betoging betreft heeft de algemene vergadering van het Overlegcentrum voor de Vrede besloten gemeenschappelijk per gewest op te stappen. Men was het er over eens dat voor zo'n belangrijke strijd als deze voor ontwapening het onontbeerlijk is de zuilen te doorbreken en samen hand in hand op te stappen. Het lag ook voor de hand dat wanneer talrijke organisaties, na een lange dialoog en overleg in staat zijn geweest een consensus te bereiken, het eveneens moet mogelijk zijn een eensgezinde betoging te houden. Wij roepen dan ook alle lezers van VREDE op hiermede rekening te houden en hun vrienden uit te nodigen dit eveneens te doen.

INFORMATIE OVER DE BETOGING

Bijeenkomst om 14.30 u. aan de Kapellekerk (bij het Centraal Station) waar de zangers Lundström en Bialek om 14.45 u. zullen optreden. Door beide zangers werd samen een speciaal lied gemaakt voor de aktie voor ontwapening. Dit lied zal aan de betogers worden rondgedeeld. De Vlaamse betogers stellen zich gemeenschappelijk op per gewest onmiddellijk na het organisatiecomité en de personaliteiten. Door de inrichters zal een badge worden verkocht aan 20 fr. om de organisatiekosten van de betoging te dekken. De manifestatie zal langs de grote lanen van de middenstad opstappen om te eindigen achter het Noord Station. Aldaar zal het woord gevoerd worden door R. De Gendt namens het O.C.V. en P. Galland namens de Franstalige organisaties.

INFORMATIE OF CENSUR

Voor diegenen die nog twijfels hebben over de zonderlinge objectiviteit van onze persmedia kunnen we volgende informatie bekend maken.

De dag na de verklaring van President Carter over de neutronenbom werd door Pax Christi en Vrede v.z.w. een gemeenschappelijke verklaring opgesteld, samen met de lijst van de vijftienveertig parlementsleden (behorende tot alle politieke partijen) die de petitie van hogergenoemde organisaties tegen de neutronenbom ondertekenden. Met uitzondering van enkele regels in een tweetal kranten was de kous af. Pers, radio en T.V. zwegden als vermoord en de namen van de vijftienveertig parlementsleden werden zorgvuldig in de doofpot gestopt.

Zonderling nietwaar. Moet men hieruit niet tot de conclusie komen dat het om een wel overwogen samenzwering gaat?

Het gebeurt toch niet dagelijks dat een aanzienlijk aantal parlementsleden, behorende tot de verschillende politieke families, een zelfde standpunt innemen.

Dat men ons niet komt vertellen dat een krant hiervoor geen enkele lijn kan vrijhouden of de BRT geen minuut van zijn uitzending hiersaan kan wijden.

Dat men ons ook niet komt zeggen dat het probleem onvoldoende belangrijk is daar waar sinds weken het probleem van de neutronenbom in het middenpunt van de belangstelling staat.

Het ligt voor de hand dat het wegdoezelen van dergelijke informatie gewild is. Een vorm van censuur.

Bewijst dit niet eens te meer het belang van een tijdschrift als „VREDE”. De noodzaak van een maandblad, dat, hoe moeilijk ook, de muur van het stilzwijgen kan doorbreken. Is het dan ook niet de taak, de opdracht van de lezer, om aan VREDE de mogelijkheden te verschaffen om de openbare opinie voor te lichten?

Ook u kan helpen. Maak VREDE bekend bij uw vrienden en familieleden en win nieuwe lezers voor ons maandblad. Stort een bijdrage in ons „VREDESFONDS”, of beter, geef aan uw financiële instelling de opdracht maandelijks een kleine bijdrage over te schrijven voor ons blad.

VREDESFONDS

E.L. Gentbrugge : 100 fr. - N.P. Brussel : 800 fr. - A.M. Brussel : 1.000 fr. - F.D. Gent : 100 fr. - C.S. Gent : 100 fr. - R.M.C. Antwerpen : 500 fr. - G.D. Oostende : 200 fr. - Naamloos : 20.000 fr. - L.M. Antwerpen : 500 fr. - L.K. Gent : 1.000 fr. - U.C. Oostkamp : 100 fr. - K.D. Gent : 250 fr. - M.L. Wetteren : 500 fr. - W.W. Tielt : 250 fr. - G.D. Oostende : 100 fr. J.E. Gent :

50 fr. - M.V.H. Gent : 100 fr. - J.C. Oostakker : 50 fr. - E.M. Brussel : 100 fr. - A.M. Dilbeek : 100 fr. - W.W. Kortrijk : 100 fr. - J.V. Gent : 100 fr. - G.M. Gent : 100 fr. - N.V. Evergem : 100 fr. - B.B. Tongeren : 100 fr. - Ch.D. Gent : 100 fr. - R.W. Brugge : 50 fr. - A.D. Oostende : 100 fr. - E.D. Brugge : 100 fr. - T.B. Gent : 100 fr. - E.C. Antwerpen : 100 fr. - F.V.F. Gent : 50 fr. - L.F. Gent : 100 fr. - W.P. Brussel : 200 fr.

Met onze oprechte dank !

Bijdragen voor het „Vredesfonds” kunnen gestort worden op Prk. 000-0956015-80 van Vrede v.z.w., Onderbergen 51, 9000 Gent.

ANDERE WERELD

*In een andere wereld
zou ik willen zijn
waar men geen haat kent
geen angst en geen pijn.*

*In een andere wereld
zou ik willen leven
waar mensen nog iets om elkander geven
en niet door hebzucht zijn gedreven.*

*In een andere wereld
zou ik willen wonen
waar de natuur nog zuiver is
want zuivere lucht wordt een groot gemis.*

*In een andere wereld
zou ik willen werken
waar de mens niet als werktuig wordt opgedreven
maar als waardevol element verheven.*

*Daarom zou ik de wereld liever anders zien
of wordt het in de toekomst nog erger misschien?*

Jozef Vandramme

De Westduitse afdeling van Amnesty International verwijt de regering van de Duitse Bondsrepubliek en zakenlieden van dit land hun steun te verlenen aan de apartheidspolitiek van de regering van Zuid-Afrika. Aan meer dan 400 West-Duitse bedrijven wordt verweten een flinke stuurver te verdienen aan de goedkope en uitgebuite zwarte werkkrachten.

Aan de Bondsrepubliek wordt er inzonder verweeten nauw samen te werken op het vlak van de kernenergie en het feit dat het pas afgesloten cultureel akkoord een nieuwe bijdrage is ter ondersteuning van de blanke minderheidsregering in Pretoria.

ER IS NOG HOOP...

*In het donker van deze onmetelijke zon,
de goudgele troosteloosheid van verdord gras
en heuvels die iedere avond tussen de wolken
in brand staan, in prachtige doodse stilte.
Donkere stilte.*

Wij zwijgen,

*het enige dat zij kunnen doen is ons opsluiten
ons laten exerceren, hun marsen laten zingen
en ons kommanderen, maar
dat andere ? onze eigen wereld ?*

Daar komen zij niet binnen.

*Wat zij niet kunnen opsluiten is al deze pijn
deze waardigheid, al deze verborgen kracht,
wat zij gevangen zetten achter prikkeldraad
in hun eigen angst, dat is het*

*waartegen zij zichzelf proberen te beschermen.
Maar op een dag zullen de heuvels groen zijn
zonder prikkeldraad of soldaten*

*en zal het hier weer zwart zien
van de kinderen
die hier eens met lachende gezichten
hebben gespeeld en gezwommen in de zee.*

GUILLERMO NUNEZ
Chili

SPAREN

IS NIET ENKEL

EEN KWESTIE VAN INTEREST

HET IS OOK EEN VOORWAARDE OM LATER EEN LENING TE KUNNEN KRIJGEN VOOR HET BOUWEN, KOPEN OF VERANDEREN VAN EEN WONING.

ONTHOUD HET GOED :

BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTOKAS KRIJGT U DE HOOGSTE INTEREST OP UW SPAARGELD

EN KUNT U - ALS TROUWE SPAARDER - AANSPRAAK MAKEN OP DE ALLERBESTE CONDITIES ALS U KOMT AANKLOPPEN VOOR EEN LENING.

ASLK

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTOKAS
- MEEST ERVAREN IN SPAREN -

Te sturen aan : ASLK, Dienst Publiciteit, Wolvengracht 48, 1000 Brussel.

Naam en voornaam

Adres

.....

Wenst documentatie over sparen en lenen.

TE ZOT...

• Twee vroegere Kristen Democratische Ministers van Defensie Luigi Gui en Mario Tanassi, verschenen in Italië voor het Opperste Gerechtshof met negen andere beschuldigen voor de zaak van de smeergelden van Lockheed. De nieuwe meerderheid heeft in deze zaak iets aan het rollen gebracht dat in andere landen zorgvuldig in de doofpot werd gestopt.

• Het Europees Parlement besprak tijdens de vorige dagen in Luxemburg het probleem van „gelijk werk gelijk loon” voor de vrouwen. Eens te meer werd vastgesteld dat dit principe slechts weinig of... zelfs niet wordt toegepast. Door de sociale commissie werd dan nogmaals een oproep gericht tot de lidstaten van de E.E.G. om dit principe zonder verwijl toe te passen. U leest wel „zonder verwijl” want het is juist twintig jaar geleden, vanaf 1 januari 1958, dat, volgens het Verdrag van Rome „gelijk loon voor gelijk werk” voor vrouwen en mannen had dienen in voege te komen.

• In West-Berlijn werd een nieuw soort groot warenhuis ingericht waar men, volgens de pers, werkelijk alles vinden kan. Honderdjarige wijnen, superfijne cognacs e.a. dergelijk tuig staan er te koop. De prijzen lopen tot 10.000 fr. voor een flesje wijn en 50.000 fr. voor een Brandy Napoleon. Intussen schrijft men dat iedereen offers moet brengen om de crisis op te lossen. Drinkt gij maar een pintje minder jongens...

• In het interview afgenomen van Wilfried Martens bij zijn terugkomst uit China dat in De Standaard verscheen lezen we tekstueel het volgende: „Uit de gesprekken bleek, volgens Martens, ook dat de Chinese leiders mensen als Tindemans, Margaret Thatcher, Helmut Kohl, Chaban Delmas en F.J. Strauss (die in China een graag geziene gast is) als volwaardige gesprekspartners van het nieuwe Europa beschouwen”. Wat denken de ultra revolutionairen van Amada en diegene die geen kans laten voorbijgaan om met hen te flirten hierover?

• Als we de pers moeten geloven verklaarde Minister Claes te Antwerpen dat hij betreunde dat België over geen eigen internationaal gestructureerde multinationale ondernemingen beschikt. Naar zijn mening zou België dan minder afhankelijk zijn van het buitenland. Zonderling. We veronderstellen dat Claes toch moet op de hoogte zijn van de aanzienlijke kapitalen die reeds vandaag door de Belgische holdings in het buitenland worden geïnvesterd in de plaats van in ons land. Intussen hoorden we eveneens minister Claes verklaren dat bij de sanering van de staalnijverheid we het als een noodzakelijk kwaad moeten aanvaarden dat 8 à 10.000 arbeidsplaatsen in de komende jaren zullen teloor gaan. De ervaring leert dat de 10 er wel eens 15 à 20.000 zouden kunnen worden. Wat is hun toekomst?

• In Knack van 23.3. lezen we de door sommigen geponeerde oplossing. „Om de crisis op te lossen zou er eens een ferme oorlog moeten komen” zegde Albert De Meester. (64) voorzitter en meester naast God van de

voetbalploeg AA Gent en... baas van de N.V. Betonwegenbouw. De interviewers voegden er aan toe: „Dat zal dan wel een oorlog zonder neutronenbommen moeten worden, want daar zit, zoals bekend, voor aannemers geen boterham in, geen levende ziel op een ongeschonden voetbaltribune is voor een voetballeider ook geen riant perspectief”.

• Een andere zonderlinge gebeurtenis was de door de Jonge Balie van Brussel aangekondigde voordracht over „Eurocommunisme” met als spreker... hou u vast... Zijne Hoogheid de Aartshertog Otto van Habsburg. De prins zal natuurlijk het volksgezegde niet kennen „schoenmaker blijft bij uw leest...”. Het moet wel zijn dat hij uit zijn onderwerp niet wijsgeraakte want het grootste deel van zijn toespraak ging over de zoveelste crisis van het „sovjetrussische imperium...”.

• De internationale organisatie van de V.N. ter controle van de drugs komt bekend te maken dat Iran, dat lang een van de bijzonderste markten van de wereld was inzake opium, vandaag zelf een transitiecentrum geworden is. Het aantal aan drug verslaafde personen is sinds 1970 met 20 procent gestegen en bedraagt op dit moment 1.500.000. Dat het regime van de Sjah hiervoor in eerste instantie verantwoordelijk is, zal wellicht voor iedereen, met uitzondering van President Carter, duidelijk zijn.

• Volgens de Washington Post onderzoekt de Amerikaanse inlichtingsdienst F.B.I. een zaak waarbij niet minder dan 108,4 kilo uranium in het zwart werd verkocht. Het blad wijst er op dat het hier om verrijkt uranium gaat geschikt om kernwapens te maken. Het bedrag van de ganse operatie zou in de honderden miljoenen lopen...

• Prinsen en andere adellijke heren schijnen door grote zakenlieden op prijs te worden gesteld om hun zaken te behartigen. Iedereen kent reeds de kwaliteiten van Prins Bernhard als „zakenman-Prins” die, ondanks enkele negatieve ervaringen toch nog wel zijn roletje speelt. Onlangs b.v. voor het verkrijgen van marine-orders in Iran. Onze eigen Prins Albert wordt ook graag door zakenlui bij allerhande economische missies in het buitenland meegenomen. Een Engels dagblad komt nu bekend te maken dat Prins Charles aanvaard heeft om als vertegenwoordiger de waren van een aantal grote Britse bedrijven in het buitenland aan de man te brengen. Voor de bewezen diensten werd gesproken over een jaarsalaris van vijftigduizend pond sterling.

• De Noorse regering blijkt het eveneens niet op prijs te stellen dat een muzikale groep een aantal traditionele Noorse liederen en de nationale hymne op jazz heeft gezet. Het ministerie vermeent dat de geest van de nationale hymne werd verkracht en dit een aanslag betekent op de patriottische gevoelens van de bevolking. De uitvoeringen zullen dus in radio en T.V. niet meer mogen uitgezonden worden. De uitgeverij betreunde de beslissing maar wrijft zich intussen in de handen gezien de ganse oplage in enkele dagen aan de man werd gebracht.

... OM LOS TE LOPEN

BOEKHANDEL

DE FAKKEL

Pluimstraat 14, 8500 KORTRIJK
Tel. 056/ 22.13.18

Men vindt er de NIEUWSTE BOEKEN
en GROTE KEUS JEUGDWERKEN

Korting voor rechthebbenden

Onze vrienden van het Gewest Ourthe-Amblève hebben te Poulseur, in deze mooie streek van onze Ardennen, een sekretariaat geopend. De bovenverdieping : living, slaapkamer, badkamer en keuken (met verwarming) stellen zij ter beschikking van de lezers van „VREDE“. Huurprijs voor een week-end : 200 fr. voor 2 personen. Per week : 1.250 fr. Voor 14 dagen : 2.250 fr. en 4.000 fr. per maand. Inlichtingen bij „VREDE“ vzw, Gent.

De „Topboekhandel“
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 „pocket“
boeken in 6 talen

CORMAN

Ravensteinstraat 28-30
1000 BRUSSEL
Tel. 02/ 511.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 OOSTENDE
Tel. 059/ 70.27.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 HET ZOUTE
Tel. 050/ 60.18.28

Het boek dat u zoekt is
er. Zoniet **CORMAN**
zoekt en vindt.
M. CORMAN,
8400 OOSTENDE
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

Heeft steeds een uitgebreide keus van :

- Literaire
 - Wetenschappelijke
 - Politieke
- boeken.

Alsook :

- Engelse
(Penguin - Pelican...)
 - Franse
(Livre de Poche - 10/18...)
 - Duitse
(D.T.V. - Goldmann...)
- pocketseries.

AJUNLEI 18 - 9000 GENT
(evenwijdig met Veldstraat)

Tel. 091/ 25.10.92
Doorlopend geopend van 8.30 u. - 18.30 u.

VRIJE TOEGANG

ALLE GOEDE DINGEN BESTAAN IN 3

1. KWALITEIT

alleen grote merken :

PHILIPS - AEG - GRUNDIG - BAUKNECHT - SIEMENS - DUAL - BRAUN - TOSHIBA

2. PRIJS

de laagste prijzen voor elektrische huishoudtoestellen in onze discount-afdeling.

3. SERVICE

eigen gespecialiseerde technische dienst, gegarandeerde herstelling van alle merken.

Stereo & Hifi
Kleuren TV
Huishoudapparaten

Electros

aan het stadhuis te Oostende.